

Smulkų Lietuviški Pinigai Bus Pradėti Kalti Po Naujų Metų

Lietuvos bankas, 1925 m. leisdamas sidabrą ir vario — aliuminijaus pinigus, buvo išleisęs ir 1 cent. monetas. Esant geriems laikams, niekas tada į 1 cento monetą nekreipė dėmesio ir jos palaužė iš apyvartos išnyko. Užėjus sunkesniems laikams, smulkų pinigų reikalas pasidarė labai aktuales. Daugelio prekių kainos yra apskaičiuojamos cento tikslumu, tačiau nesant smulkų monetų pirkėjai visuomet turi permokėti. Nors tai yra centų reikalas, bet per daugumą susidaro gana žymios sumos. Lietuvos Bankas šį trukumą labai gerai suprato ir ryžosi nukalti naujas 1 cento, 2 centų ir 5 centų monetas. Kalimo darbai šį kartą nebuvo atiduoti užsienio firmoms, bet vietinei "Spindulio" bendrovei, kuri turi didžiausią Lietuvoje spaustuvię ir priemones gaminti vertybės ženklams bei popieriams. Bendrovės jau pargabeno iš užsienio reikalingas monetų kalimui priemones ir nauji pinigai apyvartoje jau pasirodė. Naujų monetų projektą padarė dailininkas Zikaras. Jo projektą specialia komisija priėmė. Kaip naujosios monetos atrodys, kitu sykiu pakalbėsime. Matricos buvo pagamintos Belgijoje, karališkuose monetų kalimo rumuose. — Tsb.

Lietuvoje Didėja Žuvių Suvartojimas

Lietuvoje yra daug ežerų ir upių. Lietuva turi ir jūrą. Vandens žuvingi, tačiau ligi šiol žuvininkystė nebuvo pakankamai išplėsta ir žuvių vartojimas nebuvo didelis. Tai dėl to, kad Lietuvoje nebuvo įstaigos, kuri būtų turėjusi tikslią apurpinti gyventojus žuvių.

Tačiau dabar šis reikalas krypta egrojon pusėn. Prieš metus buvo įsteigta "Žuvių" bendrovė, ši bendrovė savo veikimo dar neįspleitė, nes teko daug laiko su gaisri pasirošimui. Bet darbas jau yra davęs gražių vejų.

Pirmasis bendrovės uždavinys buvo įrengimas tinkamo fabriko, kuriame būtų galima žuvi apdirbti, rukti ir konservuoti. Bendrovė, imdamasi šio darbo, kartu pradėjo ieškoti ir naujų rinkų šviežiai žuviui. Vien tik šviežios žuvis bendrovė per tuos metus supirko iš žvejų 600.000 kilogramų ir pardavė ją ten, kur jaučiamas žuvis trūkumas. Yra vietų, kur gyventojai negauna žuvis net pargauti, vien tik dėl to, kad niekas jos neatveža. O pajurio žvejai nežino kur jos dėti. Bendrovė tad pasirupino sudaryti sąlygas žuvis pervežimui iš vietos į vietą ir tuo jau nemažai prisidėjo prie žvejybos pakėlimo.

Ši pati bendrovė neseniai pradėjo teikti žuvi ir Lietuvos kariuomenei. Kariuomenėje ligi tol maistui buvo vartojama tik mėsa, o dabar kas mėnesį yra sunaudojama jau po 200 centnerių ir žuvis.

Tuo tarpu bendrovė steigia įvairiose vietose žuvis pardavimo punktus. Visas kraštas netrukus turės žuvis pakankamai. Tuo pačiu pagerės ir žvejų buklė. Žvejai ligi šiol, negalėdami patys savo jėgomis žuvis pardavinėti, turėjo menką iš žvejybos pelną. Padidėjus žuvis suvartojimui, padidės pareikalavimas ir žvejų darbas jau neis niekais. — Tsb.

Netrukus Sulauksim Televizijos

Washington, D. C. — Federale Susisėsimų Komisija pranešė kongresui, kad televizijos stebklas yra įvykdomas ir tik viena kliūtis yra kuri sulauk mus nuo kasdieninio naudojimo kaip paprasto radio — tai tinkle komercijos problemų. Komisija pranešė, kad įtaisymai išplėtojimui žmogaus regėjimo tuo pačiu plotu kaip jo girdėjimas, pavyko. Įvedimas televizijos į namus dar turi palaukti pakol supintos komercijos problemos bus išrištos.

Toks pranešimas nėra kas kita, tik žinia kad turėsime netrukus televiziją namuose. Nėra abejonės, amerikiečiai gali bile komercijos problemą išrišti ir į trumpą laiką.

No. 3-čias   Telefonas Dial 5-1094   WORCESTER, MASS., 18-tą SAUSIO (JAN.) 1936 M.   Kaina 5 Centai   VOL. XIX

SOVIETŲ RAUDONOJI ARMIIJA SKAITLINGIAUSIA PASAULY

Maskva, sausio 15. — Sovietų Raudonoji Armija šiandien jau susideda iš 1,300,000 karių ir iš 12,000,000 rezervistų. Tais skaitlines pateikė ne kas kitas kaip tik jų pačių maršalas Mykolas Turkačevskis septintame Pildomosios Tarybos kongrese.

Jis savo kalboje perstatė didėjančių pavojų prieš Sovietus iš japonų ir vokiečių pusės, o prie jų dar prikerė ir lenkus su suomiais. Jis nurodė, kad Japonija, kuri anais metais nukariavo Mandžuriją, jau turi naujai pravedus 745 mylių ilgio geležkelių, kurie, anot jo nuožiūros, yra nutiesti militariškais sumetimais ir taikomi prieš Tarybų Sąjungą (sovietus).

Takačevskis išdavė prieš pildomąją tarybą savo militarišką ir sykiu strategišką

raportą, kuriame skaitlinėmis bandė nurodyt Sovietų militarišką padėtį. Jis nurodė, kad Sovietų kariuomenė yra pilnai kompetentiška stot mušin su bile priešų. Sulig jo išvadų įseina, kad Sovietai kariuomenę padidino nuo 940,000 iki 1,300,000 karių. 77% tos kariuomenės jau pastatyta strategiškuose (rytų ir vakarų) punktuose, turi didžiausia pasauly oro laivyną, tankus ir submarinus, 13 militariškų akademijų su 16,000 studentų. Sovietai šiandien jau gali netik drąsiai kalbėt, bet ir ginklą pavartot prieš bile užpuoliką.

Visa tai pasakęs, Tukačevskis sušuko į kongreso narius, sakydamas:

"Draugai, paremkit pirmiero Molotovo ir finansų komisaro Grinkos sekančių metų budžeto sąmatas iš 14,800,000 rublių".

Ižiuri Japonų, Vokiečių ir Italų Sąjungą

Maskva, sausio 17. — Čia leidžiamas prancūzų kalba žurnalas, De Moscou, pastebi, kad Japonų-Vokiečių militariška sąjunga jau sudaryta, kurią ir Italija yra labai suįdominta. Ji paskutiniu laiku jau atvirai pasisakė, kad šliesis prie viršūnėtos sąjungos. Apie tą Japonų-Vokiečių sąjungą suka ir lenkai su suomiais.

Šią sąjungą Sovietai ižiuri kaip bendrą frontą prieš jų valstybę ir užtai savo kariškias įegas pradėjo sparčiai didinti, kad reikalui prisiejus galėtų atremt užpuolikus. O kas svarbiausia, tai tas, kad prancūzų su rusais pirmiau pasirašyta apsigynimo sutartis dar Prancūzijos parlamento neuztvirtinta ir dėl tos priežasties sovietai nelabai nori pasitikėt tokiems taktininkams, kurie juos laiko abejingais.

Prisipažinęs Žmogūdydystę, Pasikorė

Cape May, N. J. — Adomas Ambrosas, 45 metų lietuvis, gyvenęs 1822 S. Front gatvės, Philadelphia, Pa., prieš du metus nužudė Juozą Jesbutį, delto kad gautų \$10,000 apdraudos mokesties už savo paties nuoduotą mirtį. Ambrosas yra buvęs cukraus fabriko darbininkas ir valgomųjų daiktų krautuvės savininkas. Šioji piktadarystė paaiškėjo tiktai pereitą savaitę, kada pats Adomas Ambrosas nuvedė policiją į smėlių kopas arti Townsends įlankos, kur buvo palaidojęs Jesbutio kūną. Jesbutis buvo vaktara ir gyveno Philadelphiajos raiste. Policija surado nužudytą vyrą su pagelba Ambroso.

Ambrosas pareiškė, kad jisai išsirinko Jesbutį delto, kad pastarasis atrodė panašus į jį ir palaikę nelaisvėje per vieną savaitę, užmušė jį. Ambrosas kitimie pareiškė, kad Jesbutis priegėr maudynėje, kada dažė Ambroso lušnelę arti Townsends įlankos ir tada buvo padarytas suokalbis apgauti apdraudos kompaniją.

Ambrosas pasirašė prisipažinimą, kad jis užmušė Juozą Jesbutį prigirdydamas vaktarą maudynėje savo lušnelėje netoli Cape May, prieš du metus spalio mėnesyje. Jo tikslas buvo paimt \$10,000 apdraudos, kurią buvo išsiėmęs savo gyvasties apdraudimui.

Policija suėmė Ambrosą ir uždarė kalėjimą. Šeštadienį, sausio 11-tą, Ambrosas buvo rastas negyvas kalėjime. Įtartinis žmogūdydys sudraskęs maršą pasidarė sau pinkles užbaigt savo gyvybę. Ambroso trys sūnūs, Bronius, Feliksas ir Juozas yra suimti, įtarti už dalyvavimą piktadarystėje.

J. Norvaiša

Vokiečiai Rengiasi Kariaut

Vokiečiai ne tik skubiai gamina naujausios rusies ginklus, bet ypač stengiasi padaryti kuo didžiausią karo žaliavos atsargą. Kadangi daugelio žaliavos vokiečiai neturi, tai ją gabenasi iš užsienio. Kaip jau buvo rašyta, dabar visa vokiečių prekyba su kitomis valstybėmis tarnauja tam, kad vokiečiai galėtų pasidaryt didesnę karo žaliavos atsargą. Kartu vokiečių mokslininkai daro visokius išradimus, kad galėtų pas save (Vokietijoje) gamintis karo žaliavos ir kartu apsaugoti nuo pagėdimu atvežtą žaliavą iš užsienio.

Lygiagrečiai su nepaprastai skubiai vedamu apsiginklavimu ir susirupinimu padaryti kuo didesnę karo žaliavos atsargą — vokiečiai sustiprino šnipinėjimą užsienyje. Paskutiniu metu tai vienur, tai kitur susekami vokiečių šnipai. Šiomis dienomis Belgijoje buvo suimti keli vokiečių šnipai, rinkę žinias apie belgų kariuomenę. Savaimė aišku, kad suimami tik antraeiliai šnipai, o svarbieji taip yra pasislėpę, kad jų nesuseksi.

Visa tai rodo, kad vokiečiai rengiasi prie karo. Kadangi šiuo metu, nei ateityje nieks nesirengia vokiečių pulti, tai aišku, kaip diena, kad jie rengiasi pulti kitus.

— Šiomis dienomis Hamburge pabaigta statyti du nauji karo laivai, specialiai skiriami kovai

su lektuvais. Šie laivai karo metu saugos jūros pakraščius, neprileisdami į sausumą prieš lektuvų. Be to, statomi dar keli panašūs laivai.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Tientsin, Kinija. — Japonijos militaristai perspėjo Kinijos karininkus, kad jie stotų varę tarpe savo karių prieš japonišką propagandą, kitaip, busią už tai skaudžiai nubausti.

Maskva, sausio 16. — Vienas pranešimas iš Liaudies Mongolų Respublikos skelbia, kad šalies vyriausybė pasiuntė aštrų protestą Mančukuo vyriausybei. Proteste perspėja Mančukuo valdžią, kad liautųsi provokacijų, nes kitaip, busią blogai.

Sakoma, kad japonų kariiviai perėję Mongolijos rubežius, apsikasė ir apsikasę pradėjo šaudyt į Mongolijos kariivius.

Berlynas. — Prancūzija persergsti Vokietiją ir jai primina Lokarno sutartį, kurioje pastebi Pareinio demilitarizuotą zoną ir nurodo, kad ten uždrausta militarės iegos laikyt.

Protestą pateikė Prancūzų ambasadorius Francois Poncet. Tame Prancūzijos rašte aiškiai pasakyta, kad ji imsis griežtų priemonių del palaikymo Lokarnoj padarytos su Vokietija sutarties.

Roma. — Italų maršalas Pietro Badoglio, Afrikoje, skelbia, kad jo kariuomenė Somalijoje, pažengus 44 mylias Etiopijos gilumon ir jos kariivius išblaškus be jokių rimtų pasipriešinimų.

Addis Ababa. — Iš čia skelbia kitokias žinias. Etiopijos Imperatorius gavo pranešimą iš savo kariško vado Ras Desta Demtu, kad jo kariuomenė žygiuoja pirmynu Makalės link ir pakely paėmė Gheraltą, kur viename su italijonų sargybos susirėmime etiopai pakloję 65 italijonus.

Varšuva, sausio 15. — Lenkų užrubežinių reikalų ministeris Bekas bekalbėdamas Varšuvos seime grąšino Lietuvai, įtardamas ją suokalbyje del nužudymo lenkų ministerio Pierackio. Jis tame reikale kaltina ir Čekoslovakiją. Tačiau užvis daugiausiai puola Lietuvą ir dargi jai grąšina karu, jeigu esą pasikartosią daugiau panašių Pierackio įvykių.

(Šiame Amerikos Lietuivio numery ant ketvirto puslapano tilpsta straipsnis, kuris apgina Lietuvos garbę ir

HAUPTMANNO MIRTIES BAUSMĖ ATIDĖTA ANT 2 AR 3 MĖNESIŲ

Trenton, N. J. — Gubernatorius Harold G. Hoffman pasirašė dokumentą, kuriuo Hauptmanno mirties bausmės įvykdymas atidėtas dviems, trims ar daugiau mėnesiams. Tuo laiku Hauptmannui buvo likę tik 30 valandų iki nustatyto jam mirties laiko. New Jersey valstijos gubernatorius pasirašė dokumentą, ketvirtadienį, sausio 16-tą, 3:30 valandą po pietų.

Dar anksčiau, 10:30 valandą ryto Hauptmanno žmona, Anna, buvo aplankyti gubernatorių. Po jos aplankymo, sužinota, jog gubernatorius buvo jai pareiškęs, neduosias Hauptmannui prailginimą ir prasikaltelio vienintėlė išsigelbėjimo proga yra pasakyti teisybę. Anna Hauptmann tiesiog nuėjo pas savo vyrą ir pasakė jam, kaip gubernatoriui atsiliepi jį jos prašymą. Hauptmann atsakė, kad nieko neturi sakyti savo žmonai, bet norėtų su gubernatoriui kalbėt. Prašė žonos, kad nueitų pas gubernatoriui pranešti apie tai. Hauptmanno atsakymas buvo praneštas gubernatoriui ir po keturių valandų gubernatorius atidėjo mirties bausmę.

Tuojaus kaikurie laikraščiai pasmerkė gubernatoriaus pasigėmą ir kaikurie net reikalavo kad gubernatoriui būtų atstatytas. Atsakydamas, į visus pasmerkimus gubernatoriui pasakė, kad jisai pasielgė pagal savo sąžinės balsą; kad Lindbergho sunaus nužudymo darbas buvo atliktas ne vieno žmogaus; kad yra dar daug neaiškumų šiame reikale neišrištų; kad pats Lindbergh yra tos nuomonės, kad piktadarystė nebuvo papildyta tik vieno žmogaus.

Dr. J. F. Condon, kurs buvo išvykęs į Pietinę Ameriką su savo duktere atostogoms silėsi sugryžti, bet New Jersey valstija pranešė, kad nereikalinga. Vienok, yra gandai, kad Dr. J. F. Condon, imigracijos valdininkam sakė, kad neužilgo gryžta į New Yorką.

Gubernatoriui be abejonės turi svarbių informacijų ir priežasčių delko jisai prailgino Hauptmannui gyvybę. Dabar jis veda slaptus tyrinėjimus. Condo išvykimas iš Suvenijų Valstijų tuo laiku, kada Hauptmann turėjo mirti turi svarbios reikšmės.

Kalendoriaus Reforma

Zeneva, Šveicarija. — Tikimasi, kad šiais metais Tautų Lygoje bus svarstomas klausimas apie kalendoriaus reformą, pagal dvių svarbių šalių reikalavimus. Du iš žymiausių planų pakeitimui yra:

Trylika mėnesių kalendorius su 28 dienomis kiekviename mėnesyje, ekstra "metų diena" metų pabaigoje ir dar kita diena kaip dabar, bet be savaitės dienos. Tas padarytų visus mėnesius prasidėt su sekmadieniu. Antras planas yra 12 mėnesių metai, išdalyti į keturius lygius bertainius, kiekvienas bertainis susidedas iš trijų mėnesių po 31, 30 ir 30 dienų. Pa-

gal šį planą būtų ekstra diena vadinama "pabaigos metų diena", rokiuojama ekstra šeštadieniu ir toji ekstra diena kas keturi metai būtų kitų šeštadieniu — šie šeštadieniai turėtų specialius pavadinimus.

New Yorko Vaizbos Butas nesenia užgyrė 12 mėnesių kalendorių. Amerikos Filosofiška Draugija su 500 narių išrinktų iš žymiausių moksle asmenų, literaturoje ir dailėje, taipgi neseniai pareiškė, kad ji užgria 12 mėnesių kalendoriaus planą.

Daug yra kurie nesutinka su bile kokių kalendoriaus pakeitimui ir nori kad pasiiktų kaip yra. Vienok, reikia atkreipt atydą į tai, kad kalendorius buvo keičiamas laiks nuo laiko, amžiams prainant.

KASMET PO 150.000 NAUJŲ INŽINIERIŲ SOV. RUSIJOJE

Lietuvos Aidas praneša, kad pašto valdybos direktorius inž. Stanaitis, radio stoties viršininkas inž. Stankevičius ir inž. Jesaitis apie 20 dienų viešėjo Sovietų Rusijoje. Jie buvo nuvažavę susipažinti su radio įrengimais, elektros įmonėmis ir pan. Jiems buvo maloniai aprodyta, kaip jie patys sako, eilė fabriku bei įmonių. Maskvoje apžiūrėjo du milžiniškus fabrikus, kurių viename dirba įvairių rusių elektros lempas, antrame — skritulinius pakaklius. Leningrade apžiūrėjo daug fabriku bei dirbtuvių, kur dirbami elektros ir radio stočių reikmenys, radio elektros patefonai, galingos vandens turbinos ir kt. Iš grįžusių pasakojimo susidaro įspudis, kad Sov. Rusijoje dabar didžiausias dėmesys kreipiamas į fabriku tobulinimą. Skiriamos įvairios premijos už geresnius laimėjimus technikos srityje. Prie fabriku ir kitų iškabinėti šukiai, aukštai iškelia technika. Fabrikuose dirba po kelis tukstančius inžinierių. Pav., elektros matavimo aparatų fabrike dirba apie 4.000 darbininkų, jų

tarpe per 1.000 inžinierių. Kasmet išleidžiama apie 150.000 naujų inžinierių. Ir tai dar nusiskundžiama inžinierių stoka.

Didelė technikos pažanga galima esą matyti ne tik iš fabriku veikimo, bet ir iš statybos ir iš kariuomenės apginklavimo. Musų inžinieriams buvus suteikta garbė per kariuomenės parada Maskvoje Sovietų šventės proga sėdėti diplomatų ložėje. Nepaprastai didelį įspūdį padarinius kariuomenės technikos ir motorizuotosios dalys. Tukstančiai milžiniški gerai ginkluotų tankai ir tankečių kaip lengvi automobiliai prašvilpė pro estradą. Pastebėjė nemaža ir motery tankuose. Buvę matyti motery ir karo lakunų rubais.

Apžiūrėjo kominternio radio stotį, kuri yra galingiausia visame pasaulyje — 500 kw., ir Leningrado 100 kw. radio stotį. Viso SSSR turi 67 įvairaus galingumo radio stotis.

Miestuose krinta į akį smarki statyba. Maskvoje daug naujų didelių pastatų. Yra viešbučių po 3.000 kambarių. Maskvos pozemini geležinkelio stotys — moderniškos ir įvairaus stiliaus. Maskvos miestas išaugęs iki 4½ mil. gyventojų.

Musų inžinieriai buvę visur maloniai sutikti, gerai pavaišinti — tiek imonių bei fabriku direktorių, tiek ir visų kitų. Iš visų susilaukta didelio prielankumo lietuviams.

sykiu nušviečia lenkų provokacijas link ukrainiečių teroristų pasikesinimo ant lenkų ministerio Pierackio gyvasties).

LIETUVIAI AMERIKOJ

Hartford, Conn. LIETUVOS KRUTAMI PA- VEIKSLAI SAUSIO 19

Hartfordo lietuviai jau seniai laukia pamatyti p. J. Januškevičiaus Jr. spalvuotus krautamus paveikslus iš Lietuvos. Pagaliaus sulaukėm. L.R.K.S.A. 89 kuopa rengia paveikslų vakarą. Įvyks sausio 19-tą, sekmadienio vakare, Lietuvių Parapijos Mokyklos svetainė, kampas Capitol Ave. ir Broad St. kaip 7 valandą.

Girdėt iš kitų miestų kur p. Januškevičius jau rodė, kad paveikslai puikūs, gana įdomūs. Šį metą rodo spalvuotus paveikslus tai nepaprastas gražumas. Paveikslai su dainomis ir muzika. Dainos, chorai ir kalbos aiškiai skamba ir muzika labai graži. Žmonės sako, "Rodo gražiausias vietas ir dailiausias daiktus, o spalvuotos Lietuvos kvietkos gražiausia atrodo". Taip, ir Pirmą Pasaulio Lietuvių Kongresą parodys, kas verta visiems pamatyti.

Sunku buvo p. Januškevičiaus jaunąjį sugauti, kad parodžius paveikslus Hartforde anksčiau. Vis tai užimtas buvo kitur. Pagaliaus sugavom jį prieš pat "Thanksgiving" labai netikėtai. Na, p. Kaunietis nuvežė Januškevičiaus alaus del šventės ir užtikio Juozą namėj, tik ką grįžus iš Pensylvanijos, kur per porą savaitių rodė paveikslus...

SURPRIZAS p. JANUSKEVICIUI, SR.

Kaip pasirodė, alus atvežtas ne del šventės, bet del netikėtų (surprise) "Birthday" pietų, kurios surengė jaunesni Januškevičiai (Juozas su savo žmona Viktorija) del savo tėvo Januškevičiaus. P-nia Januškevičienė, Jy. pagamino gardžius pietus. Vyresnis Januškevičius buvo ne mažai nustebintas. Įvestas į tam sų kambarį, buk šis sunus parodys kokius naujus paveikslus. Šviesos tuomet užblizbino ir štai lyg stebuklai, pasirodo gražiai papuostas įvairiais valgiais stalias. Prie šono stalo stovėjo šeimos nariai ir artimi giminės. Visi kartu sušuko, "gimimo sukaktuvių pietus del tėvelio".

Vyresnio Januškevičiaus gimimo sukaktuvės buvo gražiai paminėtos. Apturėjo gražių vertinimų dovanų. Sunus Juozas pasakė trumpą reikšmingą kalbą. Visi linkėjo p. Januškevičiui, Sr. ilgiausių metų ir geriausios sveikatos.

VOS SUGAVO

Tai buvo p. Kauniečio laimė Juozas jaunesnį sugauti, nes ant rytojaus su savo žmona išvyko į Utica, N. Y. pas p. Kalvačius žmonos tėvus del Padėkos Dienos šventės ir taip sau pavėšieti kelias dienas.

Tai viskas, pasikalbėsim daugiau suėję sausio 19-tą, kada naujis pasižiūrėt Januškevičiaus naujų spalvuotų Lietuvos krutamų paveikslų. Aš tikrai busiu, "sure". P. D. Q

Philadelphia, Pa.

RUSIJOS CARO LAIVAS "FAVORITA"

Buvusio Rusijos Caro Laivas jau Philadelphiaje. Visi kait kur susitinki, o labiausiai angli domėjasi Rusijos Caro istorinėmis liekanomis. Visiems žinoma, kad tokis galingas ir pagarsėjęs kraštas Rusija, pateko į Sovietų rankas. Caro jau senai kaip nėra, o liko tik Caro laivas "Favorita", kurio kadaise Caras važinėdamas su savo šeima ir aukštąja vyriausybe po įvairius vandenynus, uliavodavo; dabar tas laivas pateko į žydų rankas, ir jau drasko ir "skrepus". Kaip tik partraukė laivą "Favoritą" į Philadelphia, tuojau buvo nufotografuotas ir angli laikraščiuose tilpo visa to laivo istorija ir paties laivo "Favorita" tilpo pa-

Biznierių Atydai

Jeit norit dar gaut kalendorių del kalėdinių dovanų savo kostiumieriams, tai užsakykit šiandien, kalendoriai bus į laiką padaryti. Kreipkitės Amerikos Lietuvio ofisan, 14 Vernon gatvės.

veikslas, kuriuo visi domėjos. Dabar tas laivas "Favorita" randasi prie Tasker g-vės prielaukos, "skrepjardė", o visi kurie žingeidauja eina pamatyti. Nuo revoliucijos laikų, laivas "Favorita" pateko į kitų rankas, ir taip su juom vežiodavo tavorus, ir ant tiek sumažino to laivo "garbę", kad galų gale žydų kompanija nupirko į skrepus ir jau drasko. Nekurie, nori įsigyt del atminties kaip caro liekaną, tai eina ir perka nuo to laivo ir moka gerus pinigus. Kaip man, tos žinutės rašytojui, tenka kasdieną matyti, ant pastolų stovi nevisai mažas varpas, kurį, kaip girdžiame, daug kas nori, ir be abejoj kas daugiau iš lankytojų sumokės, tam ir tas varpas teks. Dabar laivas atrodo prastas ir maliava nutriušus, nesimato jokių žibučiu. "Balandėlis"

Brooklyn, New York

ĮVYKO PAMINĖJIMAS

Lietuvių Meno Teatras visu smarkumu rengėsi prie Valstybės Teatro 15 metų išsikurimo Lietuvoje sukaktuvių minėjimo. Šis gražus paminėjimas įvyko sausio 12 d., 5 val. p.p. 1936 m. gražiai atnaujintoje Ukrainų salėje, 101 Grand St., Brooklyn, N. Y. Buvo suvaidinta patrijotiška įspūdinga 3 veiksmų drama: "Pabuskite, Lietuviai!" Šį Petro Gruodžio drama buvo dar pirma sykį čia statoma — tuo tarpu Kaune ji buvo keletą sykių suvaidinta ir turėjo didžiausį pasisekimą.

Dramoj "Pabuskite, Lietuviai!" vaidino šie L. Meno Teatro valdybos: Motinos rolė — M. Balkunienė; Tėvo — Vikt. Raudonaitis; Sunaus Antano — A. Alekna; Birutės — Eleonora Bartkevičiūtė; Jono — V. Raudonaitis; Želigoviskio — Vitalis Bukšnaitis. Veikalą režisavo Viktoras Raudonaitis. Apart šios dramos, vakaro programoj įėjo ir kalbos. Dalyvavo šie įžymūs kalbėtojai: Iš New Yorko, generalinis konsulas p. Daužvardis ir iš New Jersey kompozitorius Žilevičius. Lietuvių Meno Teatro darbuotė apibudins Antanas Alekna. Programai pasibaigus buvo žaidimai, šokiai ir tautiški šokiai su figuromis. Šokių laike pajavairino skrajojantis paštas; už daugiausia gautų laiškų jaunuoles ir jaunuoliai paskirta dovanos, kurių net keturi.

Nestebėtina, kad Brooklyno lietuvių visuomenė labai skaitlingai ėmė dalyvumą tame paminėjime.

Šių sukaktuvių progą Lietuvių Meno Teatras pasiuntė sveikinimo telegramą Valstybės Teatrui Kaune. E. B.

Naugatuck ir Union City, Conn.

NAUJOS SVETAINES ATIDARYMAS

Šv. Jurgio draugija surengė iškilmingą vakariene ir balių kaipo atidarymui naujos svetainės, gruodžio 28-tą dieną. Žmonės pradėjo susirinkti į naują svetainę, apie 7:30 valandą vakare. Amerikos ir Lietuvos (trispalvė) vėliavos plevesavo prie durų. Viršutinėje svetainėje orkestras gražino įvairius lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Svečiai, sukibę į poras tik šoko, seni ar jauni, nors sudšilo, bet to nepaisė, nes naujos svetainės grindys slidžios, kaip ledas, lengva parputli.

Žmonių prisirinko apie 500 ypatų. Visur žmonių buvo pilna, viršuj ir apačioje sau linksmios. Apie devintą valandą, S. Šeškevičius, šio vakaro vedėjas, prašė publikos nusiramint ir ištare pasveikinimo žodžius, prisiminė apie šio vakaro tikslą ir prašė visų sustoti po du, nes visi ėjo kartu į žemutinę svetainę, kur įvyko vakariene ir iškilmės. Eisenos pradžioje buvo miesto majoras, miesto teisininkas, teisėjai, du kunigai, draugijos valdyba, rengimo komisija, o toliau svečiai. Orkestras gražino maršą kol visi surado savo vietas prie stalų.

Vakaro vedėjas perstatė šv. Marijos bažnyčios kleboną, kurs suteikė palaiminimą. Paskui visi kartu susėdo ir pradėjo valgyti ir gerti. Stalai buvo papuošti gražiomis gėlėmis ir ap-

1937 Metų Kalendorių Pavyzdžiai Jau Atėjo

Todel kviečiam visus lietuvius biznieriūs kaip vietos taip ir iš apielinkės miestų tuojau už eit Amerikos Lietuvio ofisan ir išsirinkt gražiausius kalendorių pavyzdžius del sekančių 1937 metų.

Duodant kalendorių užsakymus išanksto ir tiesioginiai, jie jums apsieis daugiau. Užsakant kalendorius, pinigų mokėt nereikia išskiriant mažą nuosimčių rankpinigių, gi su balansu atsilyginsit metų pabaigoje — Lapkričio ar Gruodžio mėnesy, prieš pat Kalėdų šventes, kuomet jūsų užsakymas bus pristatytas į jūsų krautuve, arba jei norėsite galėsite patys užeit ir pasiimt.

Dabar duodami kalendorių užsakymus netik kad gražiausius atvaizdus sau išsirinksite, bet ir duosite mums progos jūsų kalendorius kuogražiausiai apdirbt ir į laiką padaryt. Bet jei patys iš toliau negalėtumet pribut, tai mes pasistengsim su kalendorių pavyzdžiais pribut tiesiog į jūsų apielinkę ar bile kur, kad jums patarnaut viršminėtame reikale. Kreipkitės šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIS

14 Vernon Street

Worcester, Mass.

krauti įvairiausiai valgiais. Moterys ir merginos tarnavo svečiams prie stalų. Svetainė buvo papuosta Amerikos ir Lietuvos vėliavomis. Vakaro vedėjas kalbėjo antrą kartą ir pavadė S. Kruogarui vesti vakarienes programą. Vakaro naujas vedėjas ištare kelis žodžius ir perstatė kalbėti miesto majorą; draugijos pirmininką P. Vaičiulį; F. J. Vilką, statymo komisijos raštininką ir vakarienes rengimo komisijos pirmininką; A. Masotą, seną narį.

Užsibaigus programai ir vakarienei, svečiai šoko ir linksminosi iki penktos valandos sekmadienio ryto. Visi apturėjo labai linksma laiką ir teiraujasi, kada vėl bus parengimas naujoje svetainėje. Draugijai liko pelno virš trys šimtai dolerių. Tai pasekmės buvo geros. Komisija dėjo visas pastangas, kad butų pasekmingas parengimas. Svečių buvo iš New Yorko valstijos, Connecticut valstijos ir iš netolimų kolonijų. F. J. Vilkas

Brooklyn, N. Y.

ADV. K. R. JURGĖLA

Šiomis dienomis adv. Kostas Jurgėla išėjo iš Lietuvos užsienių tarnybos ir atidarė savo raštinę adresu 123 Union Avenue, Brooklyn, prie pat Grand St. kampo. Telefonas Evergreen 7-1199.

Adv. Jurgėla yra gimęs Elizabeth, N. J. 1914 metais jis su tėvais išvyko Lietuvon. Karui užėjus, jis mokėsi Mintaujos gimnazijoje, ištremtoje į Taganrogą, Rusijoje. 1918 m. grįžęs Lietuvon, mokėsi Vilniaus lietuvių gimnazijoje. 1919 metų pradžioje pastojio savonoriu Lietuvos kariuomenė, tarnavo 1-me pėst. pulke, 2-je raitų žvalgy komandoje ir Varėnos karo komendanturoje, kame buvo patekęs lenkams į nelaisvę.

1923 m. jis savonoriu tarnavo Mažosios Lietuvos Sukilime, buvo vienu organizatorių, dalyvavo Klaipėdos atvadavimo kautynėse, kur buvo lengvai kontuzytas. Lietuvoje ėjo skautų vyr. štabo adjutanto pareigas ir redagavo mėm. žurnalą "Skautas". Valdžios tarnyboje buvo viceredaktorium lenkų kalba leisto dienraščio "Litwa", šaulių sporto instruktorių, ir apie porą metų dirbo Užs. Reik. Min-jos Tau-

M. Navickaitė. Velionė paliko nuliudime savo tėvą, brolių ir seseseris: Marijoną, Eleną ir Dolorosą.

Kaz. Stankevičius

Philadelphia, Pa.

LIETUVIŲ RADIO VALANDA

Virš metai laiko čia pasekmingai veikia Lietuvių Radio Valanda, vedama p-mos P. Antanaitienės, per stoją WHAT, trečiądieniais 6:30 val. vakare. Visa programa išpildoma teisingais garsiais skamba lietuvių gajose lietuvių kalboje. Oro bandymas ir muzika. Didžiojo orkestro vedėju yra p. J. Šeškus.

Dar programa pasižymi tuo, kad vien lietuviai biznieriūs tegarsinami. Kitataučių garsiniai visai nepriimami. Programa verta paramos už lietuvių vystės palaikymą. F. P.

So. Boston, Mass.

Massachusetts Valstijos Amerikos Lietuvių Demokratų Sąjunga, kuri įsikurė 1933 metais pradėjo ruoštiis aktyviai dalyvauti politikoje. Susirinkime laikytame pradžioje šių metų išrinko visai naują valdybą. Naujoji valdyba susideda iš: Pirmininko, Dr. Jono G. Arento, Vice-Pirmininkų, Dr. A. F. Budreskio ir Jono J. Ramono, Raštininko, Jono S. Meslio ir Izidninko, Dr. J. Kazio Seymour.

Visi valdybos nariai yra iš South Bostono išskiriant tik Dr. Budreskį, kuris gyvena Brocktone.

Sąjunga yra pasiryžusi užmegsti artimus santykius su visais lietuviams Amerikos piliečiais šioje valstijoje, kurie pritaria Demokratų partijai. Tikslas yra iskovoti lietuviams daugiau reprezentacijos valdininkų tarpe. J. Snaudžius

Oak Forest, Ill.

VIĘŠAS PASVEIKINIMAS

Mes, lietuvių žilagalviai seneliai, Oak Forest prieglaudos gyventojai, užbaigė 1935 metus, išdrįsime viešai pasveikinti "Amerikos Lietuvio" laikraščio redakciją ir administraciją su naujais 1936 m. Reiškiamė širdingą padėką jums už sluntinėjimą mums "Amerikos Lietuvio" laikraštį. Mes gauname kas savaitę po 10 kopijų. Tai yra stambi auka, o mums labai brangi dovana.

Mes seneliai, skaitydami šį laikraštį sužinome kas dedasi pasaulyje. Tariame jums širdingai ačiū ir linkime jums laimingai darbuotis ateinančiais 1936 metais. Linkime jums stiprėti ir pasekmingai darbuotis mūsų tautiečių labui.

Mūsų kolonijoj suradau lietuvių šimtamečių senelių. Visi gražiai atrodo, tiktai nebegali vaikščioti. Jie kalba lietuviškai labai gražiai, gi pasakojant apie savo praeitį net apsiverka, prisiminant kiek turėjo vargo panešti. Iš tikrųjų malonu visiems skaityti šime laikraštyje įdomias žinias, apie Lietuvą ir

PRAŠOM I TALKA

Visus savo skaitytojus ir bendradarbiūs užprašome į talką del išplatavimo Amerikos Lietuvio. Mes neišgalim samdyt žmogų, kuris važinėtu po lietuvių kolonijas ir rinktu Amerikos Lietuviui skaitytojus, bet mes išgalim į kiekvieno lietuviu namus pasiust uždyką porą Amerikos Lietuvio numerių del pamatymo. O kad tai padaryt, mums reikia adresų tų lietuvių kurie dar neskaito Amerikos Lietuvio.

Todel prašome visus savo skaitytojus ateit mums į talką. Mes prašome jūs priusių mums NAUJŲ ADRESŲ, o gavę adresų, pasiūsime po keletą pavyzdinių Amerikos Lietuvio numerių pamatymui.

Už jūsų pasidarbavimą tariame širdingai ačiū. O su pabaiga šio mėnesio jau turėsime 1936 metų sieninius kalendorius g a t a v u s, kuriuos gaus dovanai kiekvienas mūsų skaitytojas.

Amerikos Lietuvio Adm.

Union City, Conn.

PARENGIMAS NAUJOJ SVETAINĖJE

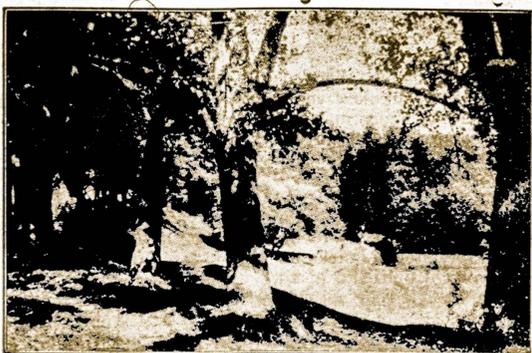
Šio miesto lietuviai, susiburę į šv. Jurgio draugiją pasistatė naują svetainę, Linden Park, Union City, Conn., ne Naugatuck, kaip vienas korespondentas buvo parašęs. Naujoje svetainėje yra visi įrengimai ir galima puikiai čia surengt įvairius pasilinksminimus.

Ne tik lietuviai, bet ir svietimtaučiai nuomojasi svetainę surengimui balių ir kitokių parengimų. Lietuvių Ukėsų Pašalpinis klubas rengia kortavimo žaidimą ir šokius, šeštadienio vakare, vasario 1-mą, 1936 m. Tai gi šoksime ir uliavosim. Užkandžiai ir kava bus nemokamai. Prašom lietuviutes ir lietuvius imti dalyvumą mūsų parengime, nes bus tikrai linksmas vakaras. F. A. B.

lietuvius ir įvairius aprašymus. Tariame visi širdingai ačiū už nuolatinių mūsų aplankymą.

Ignas Reinis,
Institution Ward No. E-50
Oak Forest, Illinois

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĖJE ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Lietuvoj žiema

PO DVIDEŠIMT DVEJŲ METŲ

Lenkai Domėjosi Mano Išpuščiais Lenkijoje. Diskusavom Lietuvį su Lenkais, Blogus Santykius

Mūsų traukinis žingsniu perėjęs per Bug upės tiltą, vėl pradėjo greičiau dundėti. Važiavom dabar septyniškie. Michal Tamulevičius buvo mano perkalbėtoju, jis angliskai pusėtinai gerai kalbėjo, tatau man buvo lengva su lenkais per vertėją susikalbėti.

Mūsų kalbos tema buvo įvairi. Mano kolegos lenkai žingėdavo kaip Amerikos žmonės gyvena, ar ekonominis krizis mažėja, ir t.t. Aš informavau juos apie padėtį Amerikoje. Visu laiku p. Tamulevičius daugiausia klausimų man statė. Šis žmogus malonaus budo, inteligentiškas, labai įponuojantis. Aš džiaugiasi gavęs progą su juom susipažinti ir pasikalbėti.

Kaip Tamistai patinka mūsų kraštas? Kokį išpuščį gavote mūsų sostinėje Varšuvoje? — paklausė p. Tamulevičius, norėdamas patirti mano nuomonę bei išpuščius. Aš žinau lenkų savymeiliškumą, tatau palankiai atsakiau į p. Tamulevičiaus paklausimus.

Lenkija man patinka, ypatin-gai mūsų sostinė Varšuva sužavėjo mane — sakiau aš, tai gražus didelis miestas, galima sakyti, mažai kuo skiriasi nuo kitų Europos didmiesčių. Patiko man mūsų sostinė ir jos kultūrinės įstaigos, — muziejai, teatras, mūsų muzika ir šokiai. Labiausia man patiko tas, kad Varšuvos gyventojai savo tautiniu sąmoningumu ir ryškium savo tautybės eksponavimu išsiskiria iš kitų Europos sostinių. Tikrai, Varšuva nekosmopolitiškas miestas, bet realiai lenkiškas. Šiuo atžvilgiu esu labai patenkintas. Jūsų sostinėje ir žydi lenkiškai kalba! Juokėsi lenkai, jiems patiko mano pareiškimai. Jie didžiavosi ir gerėjosi mano pastebėjimu apie jų tautinį susipratimą.

Bet dėja, mūsų ukis man blogesnis išpuščį davė. Mačiau mūsų ukio kraštą atvažiudamas iš Vokietijos į Varšuvą. Namukai blogi, gyvuliai ir padarai menki, žmonės atrodo labai suvargę. Tiesa, anoj pusėj Poznaniaus mačiau gražesnę ir turtingesnę kraštą, tenai ir ukininkų gyvenimas atrodo geresnis, bet šioj pusėj Poznaniaus ir čionais (aš jiems parodžiau per langą), matote, kraštas labai skurdus.

Lenkai man aiškino, kad šiaurinė dalis biedna ir atsilikusi kulturoje nuo kitų Lenkijos krašto dalių. Priežastis to, — sakė p. Tamulevičius — bloga žemė, tai viena. Antra, šiame krašte lenkai ukininkai nuo senų laikų praprė prieš rusiškos buvusios kultūros, nesistengia kilti ir kultūriškai, dėl to čia Tamista matai didelį kontrastą. Bet už apie šimto kilometrų, užtikrinu poną, pamatysi gražesnę kraštą, tenai matysi gražius vaizdus vietoj lygumų ir balų, — pareiškė p. Tamulevičius.

Aš supratau, kad jis kalbėda-

V. M. ČEKANAUSKAS
kartu užmesgė draugiškus santykius tarp šių dviejų tautų; Gedeminas padėjo Kazimierui kariauti su vokiečiais ir totoriais ir sustiprinti Lenkijos valstybę. Bet mirus Gedeminui, jo sunus: kunig. Algirdas, taipgi ir kunig. Keistutis; Žemaičių valdovas, budami atkaklus pagonys, bandė užkirsti kelią lenkų plėtojama krikščionybei Lietuvoje, dėl to buvo nutraukti lietuvių su lenkais glaudūs santykiai, kuriuos išystė Gedeminas su Kazimieru.

Lenkai domėjosi mano istoriška peržalva. Kuomet aš paklausiau jų ar teisingai supranta istoriškų padavimus, jie man atsakė, kad labai gerai esu susipažinęs su lenkų praeičia ir jų santykiais su lietuviais.

Jegelionų Dinastija Išskėlė Lenkiją

Manau sau, reikia paliesti tuos istoriškų periodus, kuriuose lietuviai lenkams garbės vainiką nupynė. Man buvo svarbu tas, kad įrodyti lenkams, kad mes, amerikoniai, pažįstame lenkų ir lietuvių tautų žilą praeitį ir, kad tuo budu parodyti lenkams, kad lietuviai lenkams daug gero yra padarę senovėje.

Jūsų tauta susilaukė didžiųjų laimėjimų, kuomet Lietuvos Didysai Kunigaikštis Jegėla tapo Lenkijos karalium, — aiškinau aš. Lenkija, mirus Kazimierui Didžiajam, buvo palikta Kazimiero sūvergiui, Vengrijos karaliui Liudvikui IV-tui globoti; bet dėja, Liudvikas nepaisė Lenkijos likimo. Einant sutartimi, Vengrijos karalaitė Marė turėjo užimti Lenkijos sostą, bet lenkų didikams geriau patiko gražesnioji Jadvyga, tatau po ilgų derybų, karalaitė Jadvyga, budama 18 metų amžiaus, tapo Lenkijos karalienė. Ar taip buvo? — paklausiau aš savo kolegų. Jie sutiko.

Tatau lenkų didikai rupinosi gauti gerą ženą, jie ieškojo galingo valdovo ir pasirinko Lietuvos Didįjį Kunig. Jegėlą tinkamiausiu žentu. Jegėla Lietuvoje kariaudamas su savo dėde Kunig. Keistutu neteko savo pavaldinių pasitikėjimo, o kuomet jis nužudė savo dėdę, įkalino pusbrolį Kunig. Vytautą, kuomet Jegėlos padėtis dar labiau pablogėjo, nes Vytautas pabėgęs iš kalėjimo susitarė su Kryžievių Ordeno Mistras, paskelbė karą Jegėlai, norėjo atsikiekti tėvo žemes ir atkeršyti Jegėlai už tėvo nužudymą. Tas sukrėtimas Lietuvoje sudarė sąlygas mūsų didikams pasinaudoti Lietuvos valdovų dvikova.

Šis mano pareiškimas nevisiškai lenkams patiko, dėl to, kad aš pastaciau Jegėlą Lenkijos karalių žmogžudžio vieton; o juk Jegėla apsikrikštindamas ir užimdamas Lenkijos sostą, gavo vardą Vladislavo I, vėliaus tapo šventuoju ir dabar yra mano ir daugelio lenkų patronu. Jie man užginčino įtarimą Jegėlų nužudyme jo dėdės Kunig. Keistučio, bet su kitais mano pareiškimus istorijos atžvilgiu, jie sutiko.

Na, kaip ten nebuvo, ar tie padavimai teisingi ar ne, gal tik vokiečių kronikos rašytojų išmislė, — sakiau aš, — tačiau aš esu tos nuomonės, kad mūsų protėvių vadai, — diplomatai buvo gabūs, pasiūlydami Kunig. Jegėlai Lenkijos sostą, labai daug laimėjimų Lenkijai ir lenkų tautai padarė. Jegėla užėmė Lenkijos sostą, sudarė Lenkijos su Lietuva asmenišką uniją, prijungdamas visas Lietuvos valdomas slaviskas žemes prie Lenkijos, tokiu budu jis padarė Lenkiją lygią Romos buvusiai Imperijai, išskėlė Lenkiją ir parėšė lenkų tautai garbingą istoriją.

Aš esu nuomonės, kad lietuviai didikai, ypač Lietuvos Didysai Kunig. Vytautas, kuriam Jegėla pavedė valdyti Lietuvą ligi gyvos galvos, savo karžygiškais žygiais apvainikavo Lenkijos kamralystę didelėmis istoriškoms pergalemis vokiečių ir totorių; Vytautas veddamas lietuvius ir lenkų kariuomenes sutruškino kryžievių Ordeno galybę ties Grunvaldu (Žalgiriu) ir Tennenbergu; taipgi, jis sutruškino ir totorių legas ir pašalinio ilgiems amžiams jų galingų tautų pavojų Lenkijai. Šį faktą aš laikau reikšmingu ir tuomi, kad Lietuvos didikai ne tik sukūrė galingą Lenkiją, bet davė lenkams kilnias aspiracijas ir pavydžiūs valstybingumo ir heroiško karžygiškumo.

Ponas Per Daug Giriate Lietuvį Didikus!

Mano kolegomis nepatiko tui mano pareiškimai. Kapitonas sakė p. Tamulevičiui, kad jei Amerikoje visi žmonės taip supranta mūsų tautos garbingą praeitį — istoriją, tai ta garbė tiktai litvinams tenka. Aš klausiausi savo kolegų ginčų ir formuluojamų man paaiškinimų, vos tik nuo juoko išsilaikyti te galėjau, nes aš supratau jų pasikalbėjimą.

Ne, šiuo atžvilgiu, ponas nevisiškai korektingai supranta mūsų tautos istorinius atspindžius, — sakė p. Tamulevičius. Tamista lietuviams per daug garbės ir heroškumo teikiate. Aš noriu ponui pastebėti, kad ne lietuviai buvo lenkų globėjai, bet lenkai lietuvį; lietuviai gavo nuo lenkų krikštą, krikščionišką civilizaciją, mokslą ir gabumus bei ambicijas, tik tuomet jie pasižymėjo kaip karžygiai. Jė ne lenkiška įtaka ir lenkų krikštą, gal lietuviai budami pagonimis nebutų susilaukę tiek garbės, nebutų pasižymėję, gal lietuvių tautą būtų pavergę rusai ar vokiečiai? Tik susidėję lietuviai su lenkais valiojo išlikti ir iškilti, — aiškino p. Tamulevičius.

Nežinau, gal mano žinība klaidinga, bet prašau suprasti, kad aš remiuosi jūsų tautos istorijos faktais. Taipgi, negaliu tikėti, kad lietuviai budami pagonimis neturėjo savo aukštos kultūros; faktas yra, kad lietuviai ne tik galėjo apsiginti nuo vokiečių puolimų, bet dar valiojo užkariauti didelius plotus teritorijų slavškuose kraštuose. Juk Lietuva valdė Gudiją ir Ukrainą, jos ribos buvo nuo Batišios ligi Juodųjų marių. Šie faktai rodo, kad lietuviai buvo vieningi ir galingi, kad jų vadai buvo laai valstybingi, o lietuviai buvo gabūs ir narsūs karžygiai. Man atrodo, kad tik po krikšto lietuviai tauta pradėjo nykti ir jos garbė žuvo...

Į šiuos mano argumentus lenkai nedrįso atsakyti. Jie nenoromis sutiko su mano nuomone, kuomet aš pastebėjau, kad jei Kazimieras Didysai Lenkijos karalius budamas krikščionis vedė Lietuvos Kunigaikštystę tik dėl to, kad gavus Gedeminą, jos tėvo pagelbą; tas faktas neįtikina mane, kad toks Lenkijos valdovas būtų išdrįsęs tokį žygi daryti, vesti puolaukinę pagonę kunigaikštystę; tokį jo žygi būtų pasmerkęs Popiežius ir visi krikščioniški Europos valdovai. Tačiau buvo priešingai, lenkai artinosi prie lietuvių, nes jie turėjo tikslus, — sakiau aš; svarbiausiu tikslu bene buvo užmegzimas draugiškų ryšių ir gavimas pagelbos; greta to, aišku, kad Lenkijos Bažnyčios vadai rupinosi krikščionybe ir kartu Lenkijos bendrais interesais, todėl pasirinko Lietuvos kunigaikštystę Lenkijos karalienė, vėliau Lietuvos Kunigaikštį Jegėlą Lenkijos karalium. Šie istoriški faktai rodo tų laikų lenkų politiką.

Kodel Jūs Keičiate Lenkijos Politiką?

Kadangi mano argumentai nesulaukė griežto nuo lenkų pasipriešinimo, tatau aš ilgai nelaukdamas ir nesigilindamas į lietuvių-lenkų istorinius santykius ir jų vėliau blogas pasekas, paklausiau lenkus: aš nesuprantu kodel dabar jūsų valstybės vyrai kitaip įvertina lietuvius ir pakeitė savo politiką linkui Lietuvos? Man rodos, kad jūsų ir lietuvių geri santykiai būtų naudingi abiem tautom ir valstybėm.

Į šį mano klausimą lenkai pasidalino savo nuomone, atsakė, kad lenkų politika Lietuvos atžvilgiu buvo ir tebėra nuoširdi, kad lenkai nori glaudžių santykių su lietuviais, bet pastarieji atmetė visus lenkų pasiūlymus susitaikinti. Lietuviai, — sakė p. Tamulevičius, — dar vis tebekalba, kad mes jų neprieteliai; lietuviai stato savo pretenzijas prie Vilniaus!... Mes negalim jų pretenzijas patenkinti, nes Vilniaus kraštas yra grynai "lenkiškas". Vilniaus teritorijos klausimas jau yra Ambasadorių Tarybos išspręstas.

Tuom kartu mūsų traukinis sumažino bėgimą, mes artinome prie Gardino miesto; aš mačiau gražias Gardino apielinkes. Mūsų kalba nutruko, mano kolegos lenkai pradėjo ruoštis persisėsti Gardine į kitą traukinį;

ATYDA
IŠTRAUKIMAI BE MOKESTIES
SU BILE KITU DARBU
Skausmas Marinamas "Dujomis"
NEREIKALINGA PASKIRT LAIKĄ ATSLILANKYMIU
Dentistas
DR. SHAWMUT
Inc.
Dirbtinių Dantų ir Ištraukimų Specialistas
536A MAIN GATVĖS
DIAL 2-6810
VISAS DARBAS GVARANTUOTAS

iš mūsų kolegų tik mudu su p. Tamulevičium važiavom į Vilnių, kitai lenkai važiavo į Belastogę, Druskinkus, du paliko Gardine. Pagaliau mūsų traukinis įriedėjo į Gardino miesto stotį, kuri stovi šalia miesto gražiam smėlyne. Čia mes ašsisveikinome, lenkai linkėjo man laimingai keliauti ir laimingai į Ameriką sugrįžti, aš jiems linkėjau laimės paliekantiems Lenkijoje.

Kadangi mūsų traukinis neilgai stovėjo Gardino stotyje, tatau aš negalėjau ilgai žvalgytis; Gardino miesto centro nemačiau, tik iš šalies į jį žiūrėjau vos tik neapsiašarojęs. Prisiminė man istoriški padavimai, kad Gardinas kitados buvo Lietuvos, — Vytauto laikina sostinė! O dabar Gardinas vadinamas lenkišku miestu.
(Bus daugiau)

Fiziologinis Stebuklas

Prof. Zakas, Vienos universiteto klinikos direktorius, paskelbė medicinos spaudoje stebėtinus rezultatus savo patyrimu su ligoniais, kuriems buvo įsakyta tam tikra "bevandeninė" dieta. Kaip žinoma, pacientai, serga širdies ligomis, linkę į įvairių organų apipludimus, kuriuose dėl nepakankamai stiprios kraujo cirkuliacijos, susirenka skystimas. Norėdamas užkirsti kelią susidaryti užplūdimams, gydytojai pašalina iš ligonio maisto vandenį ir produktus, turinčius skystimą dideliame kiekyje; drauge skystimas sustiprintai išvedamas iš organizmo priemonėmis, kurios varo šlapumą.

Panašios dietos rezultate ligoniai, suprantama, suliesėja, nustodami svorio iki 4-6 svarų per savaitę. Tačiau, kaip įrodė prof. Zako tyrimai, kai kurie pacientai ne tik užlaiko savo svorį, bet kartais ir padidina jį — nežiurint į "maitinimo balanso deficitą". Tas reiškinys artimas fiziologiskam stebuklui, ir eilė Austrijos ir Vokietijos gydytojų ėmėsi ištirti jos priežastis.

Įs paskelbtu pastaruoju laiku darbų paaiškėja, kad padidėjimas svorio badaujant išaiškinaamas nežinomu iki šio laiko odos sugebėjimu "gerti iš oro": esant nepakankamam vandens įėjimui į organizmą per sklyvį, odos skylutės pradeda ryti skystimą iš aplinkumos, asimiliuodama ir perduodama į organizmą. Apie to reiškinio buvimą, kuris yra priešingas praktiavimui, fiziologija iki šio laiko nebuvo maniusi.

Vienas iš mokslininkų, kuris buvo užsiėmęs "Zako reiškinio" ištyrimu, padarė šį bandymą: katė buvo įdėta į dėžę, pripildytą sinilinės rukties garų, ir gyvulio galva buvo iškišta iš dėžės, grynane ore. Po kelių minučių katė žuvo — kaip parodė skrodimas, nuo nuodymo sinilinė rugštimi. Oda traukė visą laiką į save nuodingus garus.
Arėjas Vitkauskas

Tinginių Daiva

Kam tie mokslai reikalingi?... Kam čia reik mokytis... Ir be mokslo mes laimingi, — Kam jie mums, brolyti?... Jei skatiko tik turėsi, Niekuomet nebusi, O gi mokslo nepaėsi, Sotus juo nebūsi. Kam gi kvaišint jaunas galvas, Pasakyk, brolyti?... Jog geriausia, pakortoti, Kur pasidaužyti?... Jog piliečiams brangus laikas Po užsiėmimo, Jog pilietis nebevaikas. Kam gi jam švietimo?... Ne piliečiams skirtos knygos, Ir ne jiems švietimas — Lai gyvuoja "kvailių lygos", Tamsa, apjakimas!...
Arėjas Vitkauskas

Parinkti Veikalai Lietuviškam Teatru

- 1) — ATGAILA —**
Trijų aktų tragedija. Parašė Jonas Steponaitis. Lošime dalyvauja 6 vyrai ir 3 moterys. Pustl. 36. Kaina 25c.
- 2) — Atsiliepė širdelė —**
Vieno veiksmo dramatiškas vaizdelis. Lošia 4 vyrai ir 2 moterys, ir
- Grybų Mišinys —**
Vaikų teatru. Lošia maži berniukai ir mergaitės. Abu veikalukai vienoj knygelėj. Pustl. 32. Kaina 25c.
- 3) — Bijunėlis — Komedija —**
ir drama 4-se veiksmuose 6-se atidengiamose su dainomis. Parašė žymus dramaturgas V. Nagornskis. Lošime dalyvauja 15 ypatų. Kaina 50 centų.
- 4) — DĖDĖ APSIRIKO —**
Vieno veiksmo komedija. Parašė Juozas Naruševičius. Lošime dalyvauja 4 vyrai ir 3 moterys. Pustl. 27. Kaina 20c.
- 5) — DOROS SARGAS —**
3-jų aktų drama, veikalas iš baudžiavos laikų. Lošime dalyvauja 6 vyrai ir 4 moterys. Pustl. 90. Kaina 50c.
- 6) — Jonas Burbulas —**
Vieno veiksmo komedija. Lošime dalyvauja 3 moterys ir vyras. Pustl. 31. Kaina 25c.
- 7) — Pirmą ir Paskutinį Kartą —**
Vieno veiksmo komedija. Lošime dalyvauja 2 vyrai ir viena moteris. Pustl. 26. Kaina 20c.
- 8) — Po Apgarsinimui —**
Vieno veiksmo komedija. Lošime dalyvauja 4 vyrai ir 3 moterys. Pustl. 28. Kaina 30c.
- 9) — Sušaldyta Dėdėnė —**
Vieno akto farsas — komedija. Ši komedija pilna juokų ir gyvumo. Lošime dalyvauja 6 ypatos. Kaina 30c.
- 10) — VAIKU TEATRU —**
Keturių Metų Dalys, Raudona Kepuraitė ir Pasakų Karalaitė. Abu veikalukai vienoj knygelėj. 15 pustl. Kaina 15c.
- 11) — Kalėdų Eglaitė —**
Fantastinis vieno veiksmo vaizdelis. Lošime dalyvauja 6 ypatos — berniukai ir mergaitės. 19 pustl. Kaina 10c.
- 12) — Vaikai ir Burtininkė —**
Dvieju veiksmu komedija. Lošime dalyvauja 8 ypatos — vaikai ir mergaitės. 18 pustl. Kaina 10c.
- 13) — Kalėdų Išvakarėse —**
Vieno veiksmo scenos vaizdelis. Lošime dalyvauja 6 ypatos — 2 vyrai ir 4 moterys. Pustl. 22. Kaina 10c.
- 14) — Iš Didelio Rašto Išėjo iš Krašto —**
Vieno veiksmo vodevilus. Lošime dalyvauja 5 ypatos — 3 vyrai ir 2 moterys. Pustl. 16. Kaina 15c.
- 15) — Vaikai ir Burtininkė —**
Dvieju veiksmu komedija. Lošime dalyvauja 8 ypatos, 5 mergaitės ir 3 vaikai. 18 pustl. Kaina 10c.
- 16) — Tiktai Kaime Musų Laimė —**
Vieno veiksmo vaizdelis. Lošime dalyvauja 6 ypatos ir burelis mažų vaikų. 19 pustl. Kaina 10c.
- 17) — Išmintingasis Senelis ir Geroji Onutė —**
Pasaka — komedija. Lošime dalyvauja 4 asmenys, du vyrai ir dvi moterys. 22 pustl. Kaina 10c.

Iš čia sužymėtu veikalų veikaluku, yra jie visi parinktinai pritaikyti Lietuviško teatro scenai. Jų pažymėtos kainos sudaro \$3.65, bet imant visus ant skylio, pasiūsiu už \$2. Adresuokite šitaip:

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

ŽODYNELIS
GREIČIAUSIA ISMOKSI ANGLISKĄ KALBĄ
Turėdamas kileningą žodynelį, sutaisyta pagal geriausį kalbamokslinį būdą be niekieno pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyti. Kaina \$1.00
AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street
Worcester, Mass.

NAUJOS ATVIRUTĖS IŠ LIETUVOS PARSIDUODA PO 10 CENTU

I Lietuvos Ligiakinė Sostinė — Vaizdas iš Aleksoto [Kauņas Vaizdas iš Finansų Ministerijos Nemunas Prie Tunelio Prezidento Rumai Lietuvos Banko Vidus Devintinių Procesija Bazilikos Bažnyčios Vidus Karo Muzėjus Išlauko Panemunių Miškas Į Žaląjį Kalną Gelžkelio Stotis Vytauto Didžiojo Bažnyčios Alkarmelity Bažnyčia [torius Micevičiaus Namukas Karo Muziejaus Vidus Iš Orlaivio Bendras Vaizdas Vytauto Tiltas Karo Muzėjus Kavalerijos Paradas	II IVAIRŪS VAIZDAI Lietuvos Aeroplanai Skalbėjos Salantai Pirmoji Vaga Vytauto Prisiega Palanga — Upė Ronža Ukio Darbai Avių Ganykla Rūgliapūtės Baigtuvės Palanga Iš Juros Žaslės Į Lauką Kullimas Javų Aukštaičiuose Lietuvis Ukininkų Tipas Ir Mes Rugius Kertam Vežimas Vaziuoja Klaipėda Krauna sieną Į Vežimą Rūgliapūtės Baigtuvės
- Taipgi Pasveikinimai Varduvių Dienoje; linkėjimai Gimimo Dienoje; pasveikinimai Velykoms ir Kalėdoms; mažesnės įvairios atvirutės po 5 centus.
- AMERIKOS LIETUVIS**
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U. S. \$1.50 In Foreign Countries ..... 2.00 One half year ..... 1.00 Single Copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V. \$1.50 Užsieniuose—Lietuvoj ..... 2.00 Pusei metų ..... 1.00 Atskiras numeris ..... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi būti apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

PASTABOS DEL "REVIEW OF REVIEWS" STRAIPSNIO

P. Zadeikis, Lietuvos Pasiuntinys, del p. Roger Shaw straipsnio "Behind the Foreign News", tilpusio š. m. sausio mėn. žurnale "Review of Reviews", New York, pasiuntė p. Shaw laiška, kuriam atitaisoma keletas netikslių posakių apie Lietuvą. Štai tos pastabos lietuviškame vertime: "Gerbiamas p. Shaw:

Aš skaičiau su įdomumu Jusų straipsnį "Behind the Foreign News", tilpusį žurnale "Review of Reviews" š. m. sausio mėn. laidoje. Ryšy su tuo leiskite man padaryti keletą faktinių pastabų:

1. Tamsta vadini Lietuvą "atsilikusią ir slavų šalimi". Nejaugi Tamstai nežinotina, kad lietuviai nėra slavai? Yra jau universaliai žinomas faktas, kad lietuviai nėra nei slavai nei teutonai, bet sudaro atskirą Indo-Europiečių grupę ir kad jų kalba skaitoma viena iš seniausių gyvųjų kalbų su dideliu panašumu lotynų ir grekų kalboms, taipgi sanskritui.

Aš gerai suprantu, kad Tamsta, kaip amerikietis, gali sau pavelti vadinti Lietuvą "atsilikusia šalimi." Toks apibudinimas galėjo tikti kada Lietuva buvo dalis Rusų Imperijos. Bet per 16 metų Lietuvos nepriklausomybės lietuviai padarė stebėtiną pažangą: jie pastatė daug mokyklų, įvedė visuotiną ir priverstiną mokymą, įsteigė Universitetą, Žemės ūkio Akademiją, komercijos, pedagogijos ir dailės mokyklas, muzikos konservatoriją ir nuolatinę operą, kuri prilygsta kitų Europos šalių operoms. Lietuva perorganizuota žemės ūkį ir eksportuoja žemės ūkio produktus, kurie pasekmingai lenktinuoja su kitų kulturingų kraštų produktais. Lietuviai savo laikinąją sostinę Kauną (nes Vilnius tebėra lenkų okupacijoje) iš skurdaus rusų tvirtovės miesto pavertė į modernišką miestą, kuris savo švarumu pralenkia daugelį kulturingų miestų Europoje ir Amerikoje. Lietuviai pastatė daugelį plentų ir kelių ir dar tam reikalui tebeskiria didesnę sumą savo valstybiniame biudžete; lietuviai taipgi Klaipėdos portą iš apleisto vokiško tik malkoms tinkamo uosto pavertė į vieną geriausių Baltijos uostų, kuris progresuoja, kaip galite matyti iš čia jungiamos 1934 m. uosto apyskaitos. Tat vargu pritinka vadinti Lietuvą "atsilikusia šalimi," kurį į trumpą laiką gali padaryti tokį žymų progresą.

2. Tamsta sakai, kad Memelberg "buvo visados vokiškai kalbąs". Taip nebuvo ir nėra dabar. Pirma negu teutonų riceriai pastatė Nemuno žiotyse burgą, ten buvo lietuviškas kaimas, Klaipėda vadinamas. Memelbergas, vokiečių tvirtovė, buvo daugel kartų lietuvių nugriautas. Dabar, nors pačio Klaipėdos miesto gyventojų didžiama yra vokiečiai, o apie 35% lietuviai, bet, imant visą Klaipėdos Kraštą, didžiama gyventojų buvo ir yra lietuviai. Kai 1919 metais Klaipėdos Kraštas buvo atskirtas nuo Vokietijos, tai tas buvo padaryta tik delto, kad Aliantų akyse, kurie rėmėsi ne lietuviška, bet vokiška statistika, Klaipėdos Kraštas yra lietuviškas kraštas. Čia prisimintinas Aliantų pareiškimas iš 1919 m. birželio mėn. 16 d.:

"Kalbamoji šalis yra visados buvusi lietuviška; didžiama gyventojų savo kilme ir kalba yra lietuviai; faktas, kad pats miestas didžią dalimi yra vokiškas, nepateisina šios šalies palikimą vokiečių suverenumu, ypač akivaizdoje fakto, kad Klaipėdos uostas yra vienintelis į jures išėjimas Lietuvai..."

3. Tamstos pasakymas, kad "Lietuva buvo pavadinta Baltijos Balkanais dėl jos vidaus ir užsienio santykių nepastovumo" reikalauja pataisymo, ypač kiek tas liečia vidaus santykius: prezidento Antano Smetonos vyriausybę palyginamai nėra silpnesnė negu vyriausybės Lietuvos kaimynų: vokiečių, lenkų ir latvių; gi "Lietuviško Dovo" pajegos yra keleriopai skaitlingesnės negu 20,000 kareivių. Tiesa, paskutinius Klaipėdos rinkimus laimėjo vokiškas elementas ir tai labiausiai del to, kad vietos lietuviai, iš prigimties nebudami agresyvi, pasidavė tarptautiniuose santykiuose dar negirdėtai svetimai propagandai ir grąšinimams.

4. Reikalingas pataisos dar ir šis Tamstos pasakymas: "Yra įdomu pastebėti, kad letonai (lietuviai ir latviai) yra ilgai buvę svarbiausia ramstimi pasibaistėtinis G. P. U., arba Sovietų slaptosios policijos". Yra universaliai žinoma, kad letonai yra latviai, bet niekad lietuviai. Taip kad visai klaidingai Tamsta teiki G. P. U. dalyvavime "garbė" lietuviams. Man nėra žinoma, kad

VILNIAUS ALBUMAS su LIETUVOS ISTORIJA

Ta brangi knyga, Vilniaus Albumas, drauge kurioje telpa Lietuvos Istorija tarpe 13-to šimtmečio ir šių dienų. Verta kiekvienam lietuviui ją įsigyti kaip brangų Lietuvos dokumentą.

Ši knyga parduoda po \$4.00 ir \$5.00, bet dabar, einant mūsų knygyno po \$4.00 išpardavimui nupigintomis kainomis, mes tą knygą — Lietuvos Albumą pasiūsim tam, kuris mums prisius \$1.

Am. Lietuvis Knygynas

14 Vernon St. Worcester, Mass.

Liudas Liutvaras

LENKŲ ATAKOS PRIEŠ LIETUVĄ Zelenskis Įtaria Lietuvos Vyriausybę Rėmime Ukrainiečių

Daug buvo rašyta apie Lenkijos terorą rytinėje Galicijoje, kur lenkų vedama vadinama pacifikacija. Lenkijos valdžios teroras rytinėje Galicijoje pasiekė viso pasaulio visuomenės ausis, tenai ukrainiečių mušimas, masinis areštavimas ir įkalinimas už neva neišitikybę Lenkijos valdžiai ir valstybei, pasiekė labai kritingą laipsnį tarpe kovų lenkų su ukrainiečiais. Pastarieji pradėjo gintis kiek išgalėdami. Lenkai nužudė daug ukrainiečių, bet taipgi ne vienas lenkas policijantas paguldė galvą tose kovose; susišaudymai ir tankiai lenkų durtuvai buvo panaudoti prieš ukrainiečius.

Tie lenkų žygiai "pacifikacijos" pasiekė Anglijos Parlamento narius. Anglijos vyriausybė buvo kelis kartus reikalavus Lenkijos vyriausybę sustabdyti terorą rytinėje Galicijoje; tais laikais lenkai aiškino, kad jokio teroro nėra, kad tai ukrainiečių propaganda vedama tiesiai iš Berlyno; bet kuomet Anglijos žurnalistai nuvyko ir patyrė, viską savo akimis pamatė ir ausimis girdėjo apie lenkų vedamą "pacifikaciją" ukrainiečių krašte, tuomet Lenkijos valdžia negalėjo pateisinti savo teroro. Tuomet lenkai kaltino Sovietų Rusijos agentus.

Tais laikais tapo nužudytas žymus Lenkijos valdininkas Holovko. Už jo nužudymą Lenkijos vyriausybė kaltino ukrainiečius, Sovietų Rusijos agentus, kad buvę Rusijos agentai rėmė ukrainiečius "terroristus", kurie nužudė Holovko. Vienok, tie visi užmetimai ir įtarimai Sovietų Rusijos vyriausybei buvo lenkų neparemti, jokiais faktais neįrodyti, patiekti įvairūs dokumentai buvo falsifikuoti. Dabar lenkai įtaria Lietuvą.

Lenkijos valdžios vedamoji "pacifikacija" teroru būdu, davė labai blogas pasekas. Atsakomybę Lenkijos ministeriai už lenkišką pacifikaciją užmokėjo savo gyvybe. Nužudymas Holovkos ir vėliau vidaus reikalų Ministerio Pierackio, tai buvo paseka lenkiško teroro pavergtoje rytinėje Ukrainoje, bet pastaruoju laiku Lenkijos valdžia bando įtart Lietuvos vyriausybę rėmime ukrainiečių "terroristų".

Šiomis dienoms Amerikos spaudoje pasirodė pranešimai iš Varšuvos, kuriuose sakoma, kad Lenkijos vyriausybės tardytojas Zelenskis, kuris nori mirtimi nubausiti 3 ukrainiečius už nužudymą vidaus reikalų Ministerio B. iPerackio, kaltinamas šiuos ukrainiečius "terroristus" įtaria Lietuvos vyriausybę. Jis kaltina buvusį Lietuvos užsienio reikalų Ministerį Dr. Dovydą Zaunių, kad buvę rėmė ukrainiečius teroristus, kad buvę tie "terroristai" buvo šelpiami, kad jiems buvo duodami Lietuvos pasportai. Tokius pareiškimus paleido į pasaulio spaudą Lenkijos vyriausybės gynėjas Zelenskis, bet tie jo įtarimai Lietuvai bus tiek teisingi kaip pirmesni lenkų įtarimai buvo Rusijos ir Vokietijos vyriausybėms.

Lenkai Nori Nusiplauti Savo Kruvinas Rankas

Juk visam pasauly yra žinoma, kad Lenkija tapo pavergtųjų tautų politišku kalėjimu. Lenkijoj nesėjama statyti kalėjimų politiškiems kaliniams sutalpinti; laikraščiuose skaitome žinias, kad Lenkijoj dabar yra virš 50,000 kalinių, kuriems Lenkija neturi patalpos. Šiomis dienomis, Lenkijoj paleidžiama 27,000 kalinių del to, kad neturi lenkai jiems patalpinti kalėjimų, visi kalėjimai prigrusti kalinių. Todėl dabar nauja Koscialkoviško vyriausybė, neva amnestijos būdu palei-

džia 27 tukstančius kalinių, bet priežastis tokios mielaširdystės lenkų vyriausybės yra tame, kad jau kaliniai nesutelpa lenkų kalėjimuose.

Tatai aišku kodel Lenkijos vyriausybė norėdama nubausiti mirties bausme 3 iš 12 sumtų ukrainiečių, vadinamų "terroristų", bando toje byloje kaltę suvesti Lietuvai, primesdama, kad butent Lietuvos valdžia rėmia ukrainiečius "terroristus". Tokiu Lenkijos vyriausybės įtarimu Lietuvos vyriausybė, norima nusiplauti rankas, kad nusišalys nekaltą ukrainiečių kraują. Ar lenkams pavyks tikslią pasiekti, tai ateitis parodys, bet ši ukrainiečių "terroristų" byla turi labai svarbią politišką reikšmę, lenkai šioje byloje kimba prie Lietuvos, ieško priekabių.

Kodel Lenkai Puola Dr. Dovidą Zaunių?

Mums lengva suprasti lenkų pagiežą prieš Dr. D. Zaunių. Mes atnename lenkų visas atakas prieš šį Lietuvos žymų žmogų; kuomet jis buvo užsienio reikalų Ministeriu, tuomet lenkai kaltino jį Genevoje ir kituose diplomatinėse rutuliuose, kad buvę Dr. D. Zaunius stovi ant kelio lietuvių — lenkų susitaikymui. Dr. Zaunius atsisakė nusileisti lenkams Vilniaus klau sime, atmetė visas lenkų propozicijas Lietuvai pasiūlytas. Buvę gaudu, kad buvę Lietuvoje lenkai buvę paveikę į politiškus rutulius, esą, kad jei Dr. Zaunius būtų atstautas nuo jo užimamos vietos valdžioje, lenkai tuomet galėtų kalbėti apie taiką.

Netenka abejoti, kad Dr. Zaunius del savo politikos nustatytų gairių linkui Lenkijos, nesutiko su savo kolegomis Lietuvos Ministeriais, o gal del to ir pasitraukė nuo vietos; bet lenkai žino, kad Dr. Zaunius tebestovi priešakyje Vilniui Vaduoti Sąjungos, jiems rupi Dr. Zaunių vėl atakuoti, nes lenkai žino, kod jo veikla VVS organizacijoje lošia svarbią rolę. Netenka abejoti, kad lenkai nežūgilio prisikabins ir prie dabartinio Lietuvos užsienio reikalų Ministerio p. Lozoraičio. Jie iškeldami įtarimą Lietuvai šioje ukrainiečių "terroristų" byloje, siekia priekabių prie Lietuvos. Lenkijos vyriausybė bando sudaryti bylą prieš Lietuvą ir patiekti ją Genevoje Tautų Lygai. Šis lenkų tikslas mums aiškus kaip diena. Lenkai ruošiasi prie naujos konspiracijos, prie naujų žygių prieš Lietuvą. Aš esu patyres, turiu žinių, kad Vilniaus krašte rengiamasi prie naujų žygių, kad tenai girusė lavinami neva prieš Lenkiją buriai "sukilėlių", tie žmonės organizuojami ir butent gauna dienpinigius už dalyvavimą lavinimosi kamandose. Tie visi veiksmai be abejonės žinomi Vilniaus Valdijos lenkiški valdžiai, bet ligi šiol rengiamieji "sukilėliai" nesūjami, laisval girusė lavinas "prieš Lenkiją sukilti". Aišku, kad Lenkijos ponai ruošiasi prie naujos konspiracijos — išprovokavimo naujo konflikto su Lietuva; šita ukrainiečių "terroristų" byla bus tik preludija tolimesnių atakų prieš Lietuvą.

Otto Vėjelio Pranešimas

Šiuomi pranešu, kad vasario m. 1936 m. išvykstu į Lietuvą reikale mano sudarytam "Baltijo" žimybių albumui, kuris bus iškilmingai padėtas į Vytauto Didžiojo muziejų. Fotografijos teprimama nevilau kaip iki sausio m. 25 d., 1936 metų.

O. VEJALIS, 89 Lincoln Ave., Brooklyn, N. Y.

latviai komunistai buvo skaitlingesni tarpe G. P. U. narių, negu kitų tautybių komunistai, bet yra man žinoma, kad lietuviai toje organizacijoje nebuvo žinomi.

Baigiant, leiskite Tamstai padėkuoti už Tamstos susidomėjimą visomis Lietuvos problemomis ir pareikšti vilties, kad Tamsta prie kitos progos teiksėtis suteikti "Review of Reviews" skaitytojams daugiau žinių apie Lietuvą, kurios visiškai atatiks objektingiems faktams."

LIETUVOS PASIUNTINYBES INFORMACIJŲ SKYRIUS, WASHINGTON, D. C.

BIRUTĖS SALDAINIAI ŠVENTEMS

BIRUTĖS SALDAINIAI. Ką tik atsijusi iš Lietuvos Kalėdų šventėms. Lietuvoje gaminti iš skanių vaisių ir saldumynų ir yra tinkama dovana visiems. Šių saldainių dėžutė susideda iš keliolikos aukštos rūšies saldumynų, kurie parsiduoda už 75c svaras, gi už \$1. su persiuntimo išlomis. Prisiusk mums \$1. mes tamstai užtai prišiusime dėžutę tų vaisinių, ką-tik iš Lietuvos atgabentų saldainių.

Palaiykime Lietuvos pramonę. Naudokime iš jos igabentus produktus — lietuviškus saldainius. Su užsakymais kreipkitės šiuo adresu: AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

A. A. JUOZUI ŠIRVYDUI MIRUS

Šita Kalba Pasakyta iš Radio WMBQ stoties Juozo Ginkaus Vedamoje

Valandoje, Sausio 11-tą dieną, 1936 m.

Tautininkų Klubu vardu darbininkų reikalus, apleis- šią kalbą skiriu brangiai at- minčiai Tautininkų Klubu i- kurėjui ir brangiam drau- gui.

Iš Lietuvos atėjusi žinia apie Juozo O. Širvydo mir- tį mus tautininkus gliai su- jaudino, nes velionis, kaip visuomenės veikėjas ir tau- tybės žadintojas, su mumis iki mirčiai glaudžiai bendra- darbiavo teikdamas daug moralės paramos tautiniuo- se reikaluose.

Istoriniu žvilgsniu matuo- jant tautos gyvenimą, mes randame, kad kol tauta iš- auklėja žymų visuomenės veikėją ir vadą, praeina šimtmečiai. Tokia gyveni- mo retenybė buvo ir A.A. Juozas O. Širvydas. Jis jau nuo jaunystės dienų pradė- jo savo tautai tarnauti. Už lietuviybės veikimą buvo ca- ro valdžios persekiojamas. Ta priežastis privertė jį šio- je šalyje apsigyventi. Ameri- rikos lietuvių tarpe žymia savo amžiaus dalį jis pa- šventė kultūros darbui. Kai- po laikraštiniškas ir gabus publicistas, Amerikos metu- vių gyvenime suvaidino žy- mų vaidmenį padėdamas pagrindą tautiniam lietuvių kristalizavimui, — tai stip- riai ir tuo laiku naujai mu- sų tautiniame gyvenime jė- gal.

Po 1905 metų, kada iš Lie- tuvos privažiavo Rusijos auklėtų revoliucjonierių, kurie mums iševlams pradė- jo sklepti marksizmą, atmesdami tautybę, tai ve- lionis Širvydas to negalėjo pernešti. Jis, palapsniu kryptdamas į tautinę pusę iš "KOVOS", tame laike el- nančio socialistų laikraščio redakcijos, ir pradėjo reda- guoti "Vienybę", per kurią pilnai atsidavęs pradėjo skleisti tautinę sąmonę, ves- damas kovą su kalriuojan- tiu elementu — tautybės prie- šais. Kai kalrys elementas aiškiai ir pilnai atsidavė marksizmui, ir netik nežadi- no tautinės sąmonės, bet neigė kaip jau atgyvenusį tautinį dalyką ir pagrindu dėjo tik

darbininkų reikalus, apleis- dami visus kitus gyvenimo klausimus kartu ir tautos, tai kita didesnioji visuome- nės dalis pradėjo persiimti tautine sąmone ir jungėsi prie "Vienybės" laikraščio, Juozo O. Širvydo redaguo- jamo, tuo sudarydama taip vadinamą vidurinę srovę. Be to, organizuojant dides- niasias Amerikos lietuvių organizacijas, Juozas O. Širvydas yra pridėjęs daug darbo ir įtakos, nes jis tikė- josi organizuoti Amerikos lietuvių visuomenės jėgą. Šiandien jau turime koloni- jose visą eilę korespondentų ir rašytojų, kurie nuolat ra- šo į mūsų perijodinę spau- dą, ir jų didelė dalis išsito- bulino Juozo O. Širvydo pastangomis, ir iš to yra gali- mumas mūsų kolonijų veiki- mą užrekoruoti į Amerikos lietuvių istoriją. Į kolonijų veikėjų užklausimus jis grei- tai atsiliepdavo, teikdamas patarimus kurie jo supratim- buvo reikalingi. Šį pats asmeniškai esu patyres. Reik- kia prisiminti, kad tais lai- kais laikraščio redaktorius ne tik laikraštį turėjo vesti, bet ir visuomenės veikėjas kurie dirbo tautos labai kol- onijose turėjo organizuoti, jiems teikdamas patarimus. 1926 metų gruodžio 17 d. Lietuvoje įvykis smarkiai sukrėtė ir Amerikos metu- vius. Įvairių partijų agita- toriai pradėjo skleisti gan- dus apie tautinę vyriausybę, net grąšindami Lietuvai, Velionis Širvydas gerai pa- žindamas Amerikos metu- vius ir lygiai nujausdamas Lietuvos gyvenimo pulsą, prie to nedasileido. Jis sto- jant ginti naują tautinę vy- riausybę, stovėdamas už tautos vieningumą. Jis ge- ral žinojo kaip svarbu buvo tuo laiku turėti tautinę vie- nybę ir tvirtą tautinę vy- riausybę. Vesdamas laikraštį gryna tautine kryptimi, jis greitai subūrė išsklaidytas tautines jėgas. To pasekmė susior- ganizavo ir Amerikos Lie- tuvių Tautininkų Klubas,

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį skyrių tvarko ir prižiūri
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA
Rašo Dr. G. I. Blozis, dentistas, Chicago, Ill.

RIMČIAUSIAS SUSIRGIMAS ŽIEMĄ

Žiemą visados daugiau žmonių serga, negu kokių kitu sezonu. Kvėpavimo organų įvairūs suirimai ypač esti paplitę. Visai nedaug žmonių rasime, kurie išgyventų visą žiemą nesirgę kokių nors šalčiu, slogomis, gerklės skaudėjimu ir panašiais nesveikumis. Vasarą gi panašius susirgimų paliginamai visai mažai tėra.

Kiekvienam reikia aiškiai suprast, kad žiemos sezonas esti nepalankus sveikatai ir todėl mūsų privalumas turėtų būti atitinkamai vaduotis, jei norime išvengti nelaukiamų susirgimų. Priežasčių yra gana daug, tačiau svarbiausios bus šiek tiek: peršalimas, sudrėkimas, prastas vėdinimas gyvenamųjų kambarių, kurie dažniausia esti peršildyti, stoka tyro oro, stoka poilsio ir t.t. Šios suminėtos aplinkybės silpnina žmogaus natūralias jėgas, atsparumą, kas pagamina labai gerą progą įsigalėti vienokiai ar kitokiai ligai. Tai čia glūdi priežastys, dėl ko žiemą žmonės daugiau serga, negu vasarą.

Laimė, kad dauguma šių susirgimų esti nedidelės svarbos, nes šaltis ar sloga dažnai kad ir prie menkos priežiūros, į keletą dienų savaime pranyksta. Tačiau kartas nuo karto laimė nusisuka, kuomet dalykas ne tik surimtėja, bet dažnai baigiasi net tragedija. Čia kalbu apie plaučių įdegimą, pneumoniją, kuri yra skaitoma rimčiausia sezono liga, nes jos atsitikimų labai daug pastebima.

Apie šios ligos rimtumą niekas nedvejoja, nes mirtingumas nuo jos stebėtinai aukštas kad ir prie idealiausios priežiūros. O ką jau bekalbėti kur tos priežiūros mažai ar visai nėra. Nuo jos jauni ir krinta, suaugę krinta, o iš senelių tik labai retas kuris išsėna. Patys gydymas yra sunkus ir dažnai mažai viltingas. Užtat vy-

riausiai turėtų būti statoma apsaugojimo principas, ypač žiemos metu.

Tikriausias apsaugojimo budas, tai vengti viso to, kas mažina asmens pajėgumą, jo atsparumą, kaip anksčiau minėta. Užlaikymas savo sveikatos geriausiame stovy yra vienas iš svarbiausių laidų apsaugoti ne tik nuo plaučių įdegimo, bet ir nuo daugelį kitų ligų. Į tai reikia ypatingos dėmes kreipti žemos metu, kada aplinkumos nėra taip palankios sveikatingumui.

Nedvejojant čia yra patirta, kad taip vadinamas šaltis, slogos ir šiaip jau tarsi menki sunegalėjimai, apie kuriuos dažnai mažai pašoma, neretai baigiasi rimtu plaučių įdegimu. Užtat taisy, kad ir iš pavaršiaus atrodančiais menkais sirguliuimais, niekada nereikia juokauti. Labai teisinga patarlė sako: kad ir menkas kupstas apverčia didelį vežimą.

Susirigimo atsitikime ligonio slaugojimas ir gydytojo nuolatinė priežiūra labai dažnai sulaušia nulemiančių vaidmenį. Ši liga tankiausia tęsiasi savaitę laiko, ir per tą laiką ligonis esti beveik bejėgis. Taigi slaugės nuolatinė priežiūra yra būtina kur tik galima, o gydytojo profesionalės pagelbos svarbos negalima perdėti. Mainymas gydytojo šioje ligoje daugiau kaip neprotinga, nes naujai paskauktas gydytojas nežino pirmesnės ligos eigos, neigi kas buvo daroma, tai jam labai sunku tinkamai orientuotis. Šitoki permaina tik pačiam ligoniui į nenaudą išsėna. Reikia pasišaukti gydytojas, kuriuo pilnai pasitiki ir jo laikytis iki galo. Jei gydytojų reikės pagelbos, tai jis pats pašauks kitą į konsultaciją, kas duos daugiausia gerų pasėkų, nes be kooperacijos, be pilno pasitikėjimo iš abiejų pusių nieko daug gero negalima atsiekti.

kuris Juozui O. Širvydai vadovaujant įvykdė daugelį tautiškų darbų.

Visi tie darbai pakirto velionio jėgas. Kad pataisius sveikatą, 1928 metais išvažiavo į Lietuvą. Juozas O. Širvydas nors ir sirgdamas ir Lietuvoje gyvendamas, nepamiršo ir nenutolo nuo tautinio ir kultūrinio darbo. Južintuose gyvendamas, buvo to miestelio ir apylinkės Jaunosios Lietuvos širdis. Apie jį sukosi visas kultūrinis gyvenimas. Priklausė prie Šalių Sąjungos Jaunlietuvių ir Ugniagesių organizacijų, taip pat dalyvavo bažnytiniame kore. Įstelgė ir pats vedė knygną. Be to, bendradarbiavo kai kuriuose Lietuvos laikraščiuose, kartu nepamirš-

damas ir Amerikos lietuvių. Laikas nuo laiko rašė į "Dirvą" ir "Vienybę". Vedė plačią korespondenciją su savo vienminčiais ir draugais tautininkais, kuriems visuomet duodavo patarimus gyvaisiais gyvenimo klausimais, patardamas veikti toje kryptyje kuriai dabar eina visa Jaunoji Lietuva. Ir tie, kurie klausėme jo patarimų, nenuklydome nuo gyvenimo tikrėnybės, nes dirbome savo tautos ir valstybės gerovei.

Todel Tautininkų Klubu vardu pasakau: išsėkis suria ir mūsų tėvų žemėje karia per visą amžių taip mylėjai, ir dirbdamas ir kovodamas už Jos išliuosavimo idėją, pabaigdamas gyvenimą ne sename amžiuje. Už tai ant

HAREMAS

Berlyne išėjo neseniai knyga pavadinta "Haremas". Tai ne koks nors lengvas romanas. Ta knyga skaitoma, tiesa, su vienodu žingeidumu eilinio skaitytojo, bet ir asmenų, kurie įdomaujasi istorija, o taip pat istorikų. Autorius piešė vaizdžiai ir be šališkai Haremo buitį. O ir kaip autorius nežinos tos buities — princesė Džavidan buvo pati žmona rytų valdovo, sėdėjusio Egipto soste.

Princesė Džavidan buvo labai gerai išmokinta. Dar savo tėvo rumuose ji buvo viena iš gabiausių profesoriaus Gaso van Vaiso mokinė. Iš jo ji gavo labai tvirtus vakarų civilizacijos pagrindus. Bet ji nesisalino ir rytų senovės kultūros, rasdami ne tik grožį rytų legendose, bet įdomaudamosi taip pat savo gimtos tautos ir bendrai visų rytinių giminių istorija. Ypatingai ji, mylinti laisvę, išauklėta Europos idealais, įdomavosi haremo kilmės istorija. Kaip susikūrė toks išgamiškas rytų gyvenimo reiškinys.

Ji piešia mums ryškiais, bet beveik metrašiškomis spalvomis savo bešališkume haremo buitį, su jo mylimomis žmonomis, belaisvėmis, favoritėmis, kerštu, pavydu, žiaurumu ir slaptais išvirkimais.

Despotizmas, valdovų kraujagėriškumas, vergiškumas paklusnumas, slapsti suokalbatai, beveik aiškūs nusikaltimai. Pavyduolių dingimas be pėdsakų Bosfore... Priešų prašalinimas visais budais, kuriems tikslas pateisina priemones. Visos tos scenos, kurių fone pasirodo haremo gyvenimas, yra pradžia kiekvieno rytų valdovo įžengimo į sostą — yra daugiau arba mažiau jo apoteozė.

Autorius piešia įvairius rytų valdovų istoriškų tipus; pradedant nuo galingų despotų, kurių vardą išgirde drebėjo visi kaimynai — ir iki artimiausiam laikui — Abdal-Hamsido. Bailus, klastingas, kalbėjęs klivančių liežuviu, kai jis išgąsdintas (o jis išsigąsdavo labai dažnai) — jis pakeldavo savo veidmainingumą ir išdaviškumą iki virtuosiško. Autorius aprašo ryškiais spalvomis tą svečių priėmimą, kuris baigėsi tuo, kad šeimininkas pasiūlė jiems puodelį puikios kvapios kavos — ir, su tikslumu iki vienos minutės jo buvo apskaičiuota, kuomet po tos kavos jis išvyks į tą šalį, iš kurio grįžimo nėra.

Ryškiaame to haremiško gyvenimo fone judėjo kažin kokios butybės, panašios į šešėlius. Ji buvo vyriausia valdovo — Chanum Effendi žmona, lyg kad ir turėjo vi-

sišką valdžią — bet jos valdžia buvo kažin kokia etermarinė.

Mums įdomu skaityti tą knygą, todėl kai tai ištikrųjų dienraštis, atspindįs savyje visus jos pergyvenimus piešias tipus, sutiktus jos gyvenime, buvusiame už geležinių pinučių, kurio skyrė "mūs" nuo gyvenimo. "Mus" — niekuomet nesako sultono žmona tik apie save vieną "aš", bet visuomet "mes".

Ištisai vaizdai pasirodo prieš mūsų akis, vaizdai, buvusieji Rytų soduose, kuriuose gyveno ji — Egipto pirmoji moteris. Išaugusi Vakarų laisvuose idealuose, ji galėjo būti Rytuose, kaip silpnas šiltadarzių augalas.

Dabar tai nuėjo į padavimų srytį. Pirmoji Egipto moteris pasidarė eilinė Berlyno piliete. Ji naudojosi visomis vakarų civilizacijos gerybėmis, ji laisva.

Bet ar ji laiminga? Į tą klausimą negali sau atsakyti knygos skaitytojas.

Arėjas Vitkauskas
"Novy Golos" 1931. 111. 18., 63/99/ nr., 8 psl.

Kredito Unijos Išnaikins Paskolų Sukčius

Kuomet New Yorko mieste stipri kova vedama prieš paskolų sukčių pavojų Ukio Kredito Administracija (Farm Credit Administration) Washingtono sako, kad ji jau rado išrišimą šitam svarbiam klausimui.

Išrišimas, sako Washingtono žinovai, guli kooperatyviškam bankavime tarpe darbininkų per įsteigtą kredito uniją, kas dabar galimas daiktas per "Farm Credit Administration Credit Union Division".

Tai yra lengvas dalykas. Su federaliu čarteriu ir tinkamais patarimais burelis darbininkų, arba kiti, gali pasiluosuoti nuo paskolų sukčių ir "taupyti. kuomet jie skolina".

Nors kredito unijos sumanyma remia FCA (Farm Credit Administration), bet ji apima kitus žmones, ne vien tik ukininus. Pereitais metais beveik vienas tukstantis federalių kredito unijų buvo organizuota, daug iš jų industriališkuose grupėse arba fraternalėse draugystėse miestuose.

Septyni asmenys gali prašyti čarterio, ir pradėti operuoti vieną iš šitų demokratiškai kontroliuotų mažų paskolų bankų, kurių savininkais yra patys darbininkai ir kurias veda darbininkai. FCA viršininkų raportai parodo, kad pasekmingiausios draugystės susideda iš 50 akcionierių. Kiekvienas kredito unijos narys užmoka įstojimo mokeskis už 25 centus ir sutinka paimti už \$5.00 vertės šerų — užmokėti dalimis ir mažaisiais mokeskis turi būti \$25 į mėnesį. Kiekvienas akcionierius turi tik vieną balsą organizacijoje, nepaisant kiek jis šerų turi. Akcionieriai renka nuo 5 iki 11 direktorių, kurie išrenka prezidentą, vice-prezidentą, išdinininką ir klerką. Išdinininkas veikia kaip valdytojas (manager), kolektuodamas mokesčius del paskolų ir taupymų. Paskolos iki \$50. išduotos be užstatų apart nario parašo. Kitos paskolos iki \$200. gali būti išgautos pristatant užstatas. Reikia atmokėti dalimis (installments). Nuosimčio rata ne virš 1% į mėnesį del neužmokėto balanso.

Federalės valdžios prisidėjimą šioje dirvoje, teikti pagelbą paprastam darbininkui, net 38 valstijos turėjo kredito unijų įstatymus. Per pereinus dvidešimt metų 750,000 darbininkų prisirašė prie 3,000 kredito unijų. Dabar su FCA įstojimu iki toje dirvoje kredito unijas galima įsteigti visose valstijose.

Informacijos apie organizavimą šitų kredito unijų galima gauti pasiunčiant prašymą į Credit Union Division of the Farm Credit Administration, Washington, D. C. F.L.I.S.

J. Sagys

AMERIKOS LIETUVIO A G E N T U R A SIUNČIA PINIGUS

- ir -

PARDUODA LAIVAKORTES

į Visas Pasaulio Dalis

Prirengia Sugrįžimui Leidimus (Re-Entry Permits). Suiško Laivų Vardus, Kuriais Atkelia-vot Amerikon. Prirengia Pasportus, Vizas, Keliaujant į Bile Kuria Šali. Išaiškina Apštį Per-siuntimui Daiktų Lietuvon.

Taipgi mes parupinam visokius palikimų bei paveldėjimo dokumentus su notaro antspauda ir Lietuvos Konsulato patikrinimu. Turėdami bile ką iš čia sužymėtų reikalų, kreipkitės į Amerikos Lietuvio agenturą ji jums sąžiniškai visame kame patarnaus.

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA

14 Vernon Street — Worcester, Mass.

FILIPINŲ SALOS — NAUJA REPUBLIKA

Dabartiniu laiku, kuomet Tautų Lyga deda visas pastangas užbaigti jau pradėjusią karę Afrikoje, kuomet Europa su baimė žiūro į pasaulį taiką, mūsų laikraščiai šioje šalyje plačiai rašo apie sensacinę žinią, kad "Amerika atidavė Filipinų Salas".

Lapkričio mėn. 15 d., 1935 m. Amerikos prižadėjimas išpildytas, ir tarpe rimtų iškilnių, Filipinų Salos tapo republika. Tame apvaikščiujime mūsų šalies vice-prezidentas, John W. Garner, buvo naujos valdžios garbingas svečias. Sekantieji dešimtys metų bus tai šaliai pareinamas laikas, ir po tam laikui Salos ant savo kojų stos be Suv. Valstijų apsaugos. Suv. Valstijų valdžia prižadėjo apeisti savo militariskas stotis Filipinuose ir tarybos prasidės su Filipinų valdžia kaslink laivyno stočių ir abisalinės laisvos pirklystės.

Nepriklausomybę Filipinai įgijo po net keturių šimtmečių maištingos istorijos. Magellan salas rado 1531 m., ir supažindino Europą su jomis, bet emė net 44 metus po atradimo tenais įsteigti ispanišką kultūrą. Salos paėmė vardą nuo Ispanijos karaliaus Pilypo antrojo, ir net šiandien rodo žymų atspindį ispaniškos kultūros, jos kalbos, įstatymų ir papročių. Tenais katalikų seserys išmokino vietinius išsiuvinėti neišpasakytai puikius išsiuvinėjimus, kurie net šiandien visame pasaulyje pripažinti kuo puikiausi.

Daug iš malajų gyventojų turi sumaišymą ispaniško ir kinško kraujo.

Gegužės 1 d., 1898 m., kita svarbi diena prasidėjo Filipinų Saloms. Nes toje dienoje Admirolas Dewey paskandino ispaniškus laivus Manila Bay ir užbaigė Ispanijos savininkystę. Ir nuo to laiko tos Salos žengė pirmyn pirklystėje, ir pradinėje apšvietoje.

Mokyklų skaičius pakilo nuo 2,000 iki 6,500. Kada Suv. Valstijos paėmė Salas, tai jos turėjo tik 120 mylių gelžkelių, bet dabar turi net 837 mylių. Ir netaip labai senai vienintėlis transportacijos budas buvo vežimukas, kuriuos traukė vandeniniai taurai. Šiandien yra tuktandčiai ir trauki ir keliai puikiai pagerinti. Šitie žmonės seka Amerikos žaismes. Jų tautiškas sportas — gaidžių kovos — visai išnyko. Juos dabar interesoja "baseball", "football", kumsciaikovos ir kiti Amerikos sportai.

Archipelogas susideda iš 7,083

salų, iš suvirš 1.000 mylių į pietus nuo Taiwan iki Borneo ir Moluccas, ir į rytus nuo francu-zų Indo-Kinijos.

Gyventojų 1932 m. buvo 13,636,000 Manila yra sostapilė ir turi suvirš 400,000 gyventojų. Visi, apart apie 70,800 yra filipiniečiai. Oficiališka kalba yra ispaniška. Vietiniai kalba net aštuonias atskiras kalbas ir vartoja daugiau kaip 80 dialektų.

Tarpe Filipinų Salų turto skaitome kokosinius riešutus, "copra" arba išdžiovinti kokosinių riešutų mėsa, ir kokosinių riešutų aliejų. Cukrus ir tabakas svarbus produktai. Manilos cigagai visur žinomi.

Šios republikos miškai pristato netik brangius kabinetus, forniuotų ir dažų medžių, bet gumo, šakų ir indiška lėndrė, iš kurios gaminama pintiniai mėblai. Palmos vietiniams pristato dantis jų grėbliams ir industriališko alkoholiaus.

Maniliška kanapė, padaryta iš "abaca" augalo prigulincio prie bananų šeimynos pristato pasauliui drūčiausias virves ir lynus, ir tvirtą manilišką vyniojimo popierą išaustą iš kaurus, puskurpes, gurbus ir šepėčius. Kiti eksportai yra reptilijų odos tavorai, puiki išsiuviniai, "lumbang" aliejus, juriniai lukštai, iš kurių daro guzikus ir žiburių dangas, ir "ylang-ylang" aliejų, kuris yra vienas iš brangiausių ir puikiausių kvepiančių aliejų, ir kuris net pražengia garšų "attar of roses" aliejų. F.L.I.S.

TIKRAUS LIETUVISKU RICIU
MEDUS
Šita pavasari dar tikrai išimtas iš bitių. Aš galiu gvarantuoti kiekvieną šio medaus lašelį, kad aš pats išėmiau iš avilų. Mano bitių medus kas metai gausa pirmutinį laimėjimą. Mokestis su pristatymu: Už stiklinę medaus kvortą 75c Už galioną ..... \$3.00 ir Koriukas Dovanai Galit ypatiška kreiptis arba užsakymus del persiuntimo paduot sekančiu adresu
AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS
14 Vernon St. Worcester, Mass.

Kas Dedasi Lietuvoje

J. TUBELIO VALSTYBINIO DARBO SUKAKTUVĖS

Lapkričio 10 d. suėjo dešimt metų, kai Juozas Tubelis eina atsakingas ministerio pareigas. Dešimt metų išbuči valdžioje, tai yra reikšmingas dalykas. Šia proga pravartu tad pažvelgti į jubilijatą, kaip asmenį, ir pasitirti, ką jis yra nudirbęs valstybės labui.

Juozas Tubelis gimė 1882 m. balandžio 18 d. Rokiškio apskr., Panemunėlio valsč., Ilgalaikių kaime, tikrų lietuvių šeimoje. Baigęs pradžios mokyklą, mokinosi Mintaujos gimnazijoje, kur iš karto įstojo į slaptą lietuvių būrelį ir pradėjo lietuvišką veiklą. Mintaujiškių lietuvių tautinis susipratimas tada buvo jau gerai išbujojęs. Jie suprato savo tautinę vertę ir drąsiai gynė savo įsitikinimus. 1896 m. rusai buvo norėję priversti mokslivius melstis rusiškai, tačiau nieko nelaimėjo. Kilo pasipriešinimas, kurį kurstė A. Smetona, J. Tubelis ir kiti. Pasipriešinimas nepasibaigė laime. Čia J. Tubeliiu teko pirmą kartą nukentėti už savo tautinių teisių gynimą. Rusai jį iš gimnazijos pašalinė.

Gimnaziją baigti J. Tubelis turėjo kitur — Liepojuje. Baigė ją 1920 m. ir tu pačiu metu rudenį išvažiavo į Varšuvos universitetą, studijuoti mediciną. Čia jis ypatingo dėmesio atkreipė į lietuvių tautos praeitį, tinkamai ją įvertindamas ir padarydamas išvadą, jog Lietuva turi atgimti. Lietuviškasis J. Tubelio nusistatymas tada buvo jau pilnai pasireiškęs. Tačiau už tai jo niekas negyrė. Susidurdamas su lenkais, jis nuolat girdėjo visko, kas lietuviška, niekinama ir neiškenčiamai nepasitrukęs iš nepalankios aplinkumos. Metęs Varšuvos universitetą, įstojo į Rygos politechnikumą ir baigė agronomijos mokslus. Baigęs mokslus, neišvyko

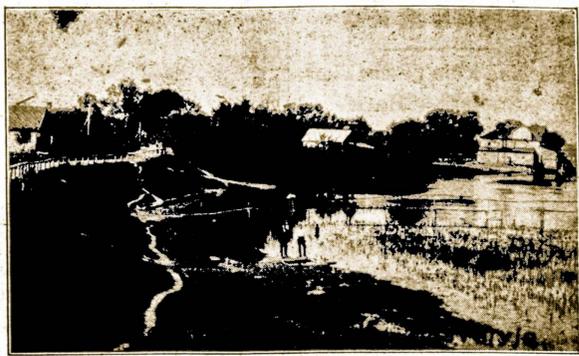
šiltos vietos ieškoti į Rusiją, bet pasiliko savo krašte, gavęs menkumą vietą Kauno gubernijos žemės tvarkymo komisijoje. Jis gerai suprato, kad anų dienų Lietuvai reikia savo žmonių, ir kad visi, kas drįsta apleisti savo kraštą, daro tėvynei skriaudą.

Platesnį visuomeninį darbą J. Tubelis pradėjo dirbti dar studentaudamas. "Vilniaus Žinios" ir kiti lietuviški laikraščiai spausdino jo straipsnius įvairiais tautiniais reikalais. Jis pats palaikė tamprus ryšius su kaimu, negalėdamas patarimų ir nurodymų, kad ukiniškų gerovė yra tikrai mokslė, ir kad tautos ateitis priklauso nuo tikro ir gilaus savo reikalų supratimo.

Prasidėjus didžiajam karui, J. Tubelis buvo pašauktas į rusų kariuomenę ir buvo paskirtas į intendantūrą. Bė tiesioginio darbo, daug rūpinosi ir lietuviams, pabėgusiems nuo karo baisumų į Rusijos gilumą, juos organizuodamas ir šelpdamas. Į Lietuvą sugrįžo 1918 m. ir pradėjo dirbti "Lietuvos Aido" redakcijoje, o netrukus ir Valstybės tarnybos švietimo komisijoje.

1918 m. lapkričio 11 d. buvo sudaryta pirmoji Lietuvos vyriausybė. J. Tubeliiu buvo pavestos žemės ukio ir valstybės turtų ministerio pareigos. Tas pareigas ėjo dar keliuose ministrų kabinetuose. Reikia atsiminti, kad tada gyvenimas buvo pakrikęs. Teko viską sukurti iš nieko. Ir čia yra J. Tubelio didelis nuopelnas. Turėdamas nemažą patyrimo ir žinių, J. Tubelis parodė didelių organizacinių gabumų. Jo tvarkomajai žemės ukio ministerijai buvo pavyzdgingusia.

Kiek vėliau J. Tubelis iš valdžios pasitraukė ir pradėjo dirbti kooperacijos darbą ir suorgan

Lietuvos Vaizdelis

nizavo žemės Ukio kooperatyvų sąjungą. Prie valdžios grįžo tik 1927 m., gaudamas finansų ministerio pareigas. 1929 m. sudarė ministrų kabinetą, pasiimdamas ministerio pirmininko ir finansų ministerio pareigas, kurias eina ir dabar.

J. Tubelio vadovaujama vyriausybė yra pasiekusi gražių laimėjimų tiek vidaus, tiek užsienių politikos srityje. Jeigu šiandien Lietuva yra ukiskų sunkumų mažiau slėgiama, kaip kitos valstybės, tai tik dėl to, kad J. Tubelio vyriausybė rado priemonių sunkiai buklei pailginti. Lietuvos pinigų kursas nėra svyravęs ir šiandien li-

tai užsieny turi didelio pasitikėjimo. Tai vėl J. Tubelio nuopelnas, kuris sugebėjo Lietuvos finansus tvarkyti taip, kad pinigų kurso pastovumui nepadarė jėkios nei jokie ukiskio gyvenimo sukrėtimai.

Šiandien Lietuva yra padariusi didelę pažangą įvairiose srityse. Visus laimėjimus sunku čia ir išpasakoti. Tenka tik pastebėti, kad daugeliu tu laimėjimų šiandien tenka pasidžiaugti tik J. Tubelio dėka.

Šio dešimtys metų ministeriavimo proga, J. Tubelio darbas Lietuvos gerovei nepaliko neįvertintas. Valstybės Prezidentas J. Tubelį apdovanojo Vytauto Didžiojo I laipsnio ordinu.

PETRAS RIMŠA ATVYKO AMERIKON

Petras Rimša, lietuvis dailininkas — skulptorius, dr. A. Račkaus įkalbėtas, ryžosi atvykti Amerikon ir suruošti čia kelios vietose savo darbų parodą. Savo kuryboje Petras Rimša yra labai originalus. Be to Amerikoje dar tik pirmasis lietuvių skulptorius ruošia parodą. Del to įdomu pažinti jį, Petrą Rimšą, ir tai, ką jis atvežė Amerikos lietuviams ir amerikiečiams parodyti.

PETRAS RIMŠA

Petras Rimša gimė 1881 m. lapkričio 12 dieną Margių kaime, Pažerūių valsč., Vilkaviškio apskrityje. Jo tėvai buvo neturtingi, turėjo vos kelius margus žemes. Mokintis Rimša pradėjo, eidamas aštuntus metus ir baigė tik pradžios mokyklą. Einant jam septynioliktus metus, mirė tėvas, o vyresnis brolis rusų žandarų už lietuviškų raštų platinimą buvo išsiųstas Rusijon. Petras Rimša liko prie motinos, tačiau ukio darbai jo netraukė. Jis užsimanė mokintis meno. Piešimas ir visoki drožinėjimai jam sekėsi jau iš pat mažens. Geriems žmonėms patariant, Rimša išvyko Vilniun, paskui Varšuvon, kur pastojė dirbti pas Špetkovskį. Sulaukęs 21 metų ir nenorėdamas tarnauti rusų kariuomenėje, išdumė į Paryžių. Paryžiuje susipažino su dailininku architektu Vivulskiu. Vivulskio padedamas, pateko valstybinėn dailės akademijon ir mokėsi skulptūros pas garsų šio dalyko žinovą prof. A. Mersil.

Iš Paryžiaus Rimša pesčias leidosi pakeliauti po pietų ir vidurinę Europą. Kurį laiką gyveno Krokuvėje; Petrapily, Maskvoj studijuodamas grafiką, audimą, keramiką. Nuo 1907 metų gyvena Lietuvoje, visą laiką pašvęsdamas simbolinei — realistinei savo kurybai.

P. RIMŠOS DARBAI

Petro Rimšos kuryba yra nepaprastai originali ir ekspresyvi. Į jį panašaus skulptoriaus nėra Lietuvoje, bet vargu ar yra ir kitur.

Didžiausias p. Rimšos darbas, kurį jis vežasi į Ameriką, yra "Artojas". Pirmasis "Artojas" buvo padarytas apie 1907 m., bet paskui keletą kartų perdirbtas ir tobulintas. Vien tik žvilgtelėjus į jį matyti, kad tai prityrusio ir gabaus žmogaus darbas. Atrodo, kad arklys ir pats artojas gyvena tik vienu noru — nugaleti kieta dirvoną. Panašus į šį yra ir paskutinis jo darbas — "Jaučiai".

Visai kitos srities yra jo darbai "Mąstytojas", "Skausmas", "Diena ir naktis", "Pasakingasis Riteris". Žiurovą stebina šių kūrinių ekspresyvumas, bet nemažiau ir darbo kruopštumas. Ypatingo nusistebėjimo teikia ir stilius, kuris yra nepaprastai savitas.

Pagaliau jo medaliai. Rimša medaliu yra padaręs daugiau dešimties. Dr. A. Račkus, šioje srityje turįs didelio patyrimo, pasakoja, kad Rimšos medaliai savo originalumu ir meniškumu yra daug aukščiau vertinami, kaip kitų dailininkų. Visi kiti medaliai, ar tai būtų švedų, ar prancūzų, ar angų, ar vokiečių daryti, savo stiliumi ir darbu yra vienas į kitą panašūs. Tačiau Rimša iš visų kūrų tarpū išsiskiria ir žiurovą sužavi smulkmenų daugumu, neprastu įvykio pavaizdavimu ir ornamentais.

P. Rimša į Ameriką atsivežė ir darbo įrankių. Jis čia mano laiko veltui neleisti, o dirbti. Kai kurie žymūs žmonės yra pareiškę norą, kad Rimšas padarytų jų boreljefus. Be to ir daugiau čia turės ką veikti. Išbuti Amerikoje mano apie pusę metų. Tsb.

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNE YRA APIE 100 SKIRTINGŲ RŪŠIŲ KALENDORIŲ ATEIKITE IR GRAŽIAUSIĄ IŠSIRINKITE KAINOS PO 15 IR 25 CENTUS

beika mėnesį, antra, o jau į trečią mėnesį gavo iš Druskių laisvą, kuriame jis praneša, kad jo brolis nebuvo vedęs ir kad Amerikos valdžia dariusi pastangų surasti žuvusiojo gimines, juos surado Amerikoje. Butent, Amerikoje pristažė kažkokie neaiškūs Skabeikos pusbroliai, kuriems valdžia dar pinigų neišmokėjusi. Baigdamas laisvą, jis pareikalavo, kad Skabeika atsiųstų valsčiaus paliudijimą, metrikų nuorašus ir kita.

— Advokatams apmokėsiu, sau d a l i už turbacijas pasiimsiu, bet ir tau Romuk, užteks iki gyvos galvos, — rašė Druskis.

Skabeika išsiuntė visą, ko Druskis reikalavo ir laukė žadėtų pinigų. Praėjo pusė metų, praėjo metai, o vis nieko ir nieko. Vaikščioja žmogus į Užsienių reikalų ministeriją, klubino, skundėsi, bet nieko nepešė. Pagaliau ir jis patš numojo ranka, pradėdamas nebetikėti, kad ten ištikrųjų kokie nors pinigai Amerikos valdžios buvo paskirti.

Tik štai, per pasaulinį lietuvių kongresą atvažiuoja Skabeikos dar vienas pažįstamas ir išpasakoja jam, kad Druskis pasinaudojo jo brolio palikimu. Pagaliau, nepersenai, visiškai į Lietuvą atvažiuoja ir pats Druskis. Jiedu ir susitiko. Druskis iš pradžių gynėsi, bet kada Skabeika jį galutinai prispyrė, jis pasisakė tegavęs 1000 litų ir juos Skabeikai gražinsias. Ši kalba buvo prie liudininkų. Skabeika kitų pakurstytas patraukė Druskį teismo atsakomybėn.

— Ar Tamsta prisipažįsti kaltas, — klausia teisėjas Druskį.

— Kokia čia kaltė p. Teisėjau, jei aš jam iš Amerikos atvežiau pinigų.

— Bet kiek? Tu man tik šimtąją dalį nežadi atiduoti. Man gi 10.000 priklauso.

— Bet iš kur tamsta žinai? Jei aš nebūčiau pamokinęs, pasakė, tai iki šiai dienai nieko nebūtum žinojęs, ir tie pinigai būtų palikę bankuose rudyti.

— Kiek gi tamsta pagal duotą įgaliojimą pinigų gavai? — klausia teisėjas Druskį.

— A vot gavau 5.000 litų. Jei taip, tai taip, man svetimų nereikia. Advokatui išmokėjau 350 dolerių, tai pagal dabartinį šito kurso kiek bus? Pats sugaišau du mėnesius skaituodamas draugiškai 200 dolerių. Prisidėjo dar viena kita smulkmena ir aš daugiau jam negaliu duoti kaip 1.000 litų.

Rodė Druskis visokius popierėlius, aiškino, kad jis geros širdies, bet teismas ilgai bylą svarstęs, nutarė, kad Druskis Ska-

Doleris Lietuvoje

Palikęs menkumą bakažę, kelionei surinkęs grašius, lietuvis per plačią juružę pabėgo "į aukso kraštus". Amerika vargšą sutiko kasyklomis ir fabrikais, ten prakaito daug jo paliko, ir gavo už jį pinigais. Gimtinėje vargas vis buvo, nebuvo pakelti jos kuo, viltis ateities kaip ir žuvo, prispaudė sunkus ją akmuo... Čia dolerį sunkiai uždirbtą atvežęs paleido darban lietuvis, kuriam buvo skirta sugrįžt gimtąjį kraštą. Kai pinigas ėmė riedėti visais Lietuvoje takais, gerovė pradėjo spindėti palengva Naujaisiais vrslais. pradėjo gyventojai jau užsiimti pradėjo varyti šalį kaip galima čia pagaminti, kas vedą geron ateitin. Taip doleris, gautas už jurų kaip kraujo į kraštą imies, tuojau pasirodys už durų, gerovė didesnė šalies! Neliks su laiku ir bakažiu, pramonė saule žibės, čia — kelią nušęs vargužių — lietuvis už jurų padės! Už durų juk stovi gerovė, jėl šitą ją reikia vidun — iš dolerių raktą įmovę įleisime Džiausmą neš mum!

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 5-2310

Ofiso Tel. 5-2576 Room 527
Charles W. Tamulonis
Lietuvis Advokatas
Namų Tel. 3-3631
390 Main g-vės—Worcester, Mass.

F. A. Vaišnora, M. D.
(VEIKSNER) -
LIETUVIS GYDYTOJAS
OFISO VALANDOS:
Nuo 10-12 ryte; nuo 2-4 dienos
ir nuo 6-8 vakare
(Sėkmadieniais sulig susitarimo)
Tel. 5-7810
96 Vernon G-vės, Worcestery

R. V. Westlin, M. D.
Gydytojas
Baigęs Mokslą Suomijoj
OFISO VALANDOS:
Nuo 10-11 ryte; nuo 2-3 dienos
ir nuo 7-8 vakare
Trečiadieniais — nuo 10-11
45 Prospect Gatvės
Fitchburg, Mass.

MESSIER'S DINER
Pabandykit Pas Mus Sykį Pavalgyt ir Pasivėčiuot Naujai Įrengtuose Budelėse.
49 Millbury Gatvės

beikai turi sumokėti tris kart tiek, butent 3.000 litų.
— Nu, aš dar nenusielsiu, — pasakė Druskis išeidamas, — mano gerą širdį, už išrupinimą man taip atsimoka.
Kuo galutiniai šį byla baigsis sunku pasakyti. Tik viena aišku, kad labai dažnai del lengvai duodamų piniginių įgaliojimų, del visokio turto palikimo nukentčia mūsų žmonės ir Amerikoje ir Nepriklausomoje Lietuvoje. — Tsb.

Įvyks Lietuvos Aklyjų Surašymas

Aklieji Lietuvoje ligi šiol dar nėra susilaukę visuomenės didesnio susirūpinimo jų likimu. Būvo lyg pamiršta, kad yra tokių fiziškai nuskrustaų žmonių. Iš jų tarpo tik 60 teturi žmoniškas gyvenimo sąlygas aklyjų institute Kaune.

Lietuvos akliesiems globoti draugija sumanė praversti jų registraciją, sužinodami jų gyvenamas vietas, sąlygas ir ar seniai netekę regėjimo. Draugija yra pasiryžusi teikti medicinos pagalbą, nes pastebėta, kad daugeliui aklyjų regėjimas dar gali but grąžintas. Be registracijos tai nėra įmanoma. Draugija mano akluosius pramokinti kokio nors amato, kad jie nors darbe galėtų gauti paguodos. Visus akliesiems globoti draugijos žygius paremia ir vyriausybė: Aklyjų institutui praplėsti yra davusi pašalpą. Draugija dabar turi netoli Kauno ukį, kurį jai pavedė žemės Ukio M-ja. Iš šio ukio yra tiekiami maisto produktai institutui, kurio auklėtiniai, besimokindami jame rašto bei amatų, gauna ir visą užlaikymą. Vyriausybė paremia ir paskutinį sumanymą — aklyjų surašymą. Vidaus reikalų Ministeris jau įsakė senjūnams ateiti draugijai talkon.

Aklyjų likimu pradėjus rūpintis kiek daugiau, jų bukle turės pakitėti. Manoma, kad aklyvių Lietuvoje yra keli tūkstantčiai. Žinoma jų visų nepavyks sutalpinti į institutus, bet šiojią tokią pagalbą suteikti galima bus. — Tsb.

Pranešimas!

AMERIKOS LIETUVIO SIENINIAI KALENDORIAI

Jau Gatavi.

Todel tuojau pasinaujinkit savo prenumeratą ir prie jos pridėkit 10 centų ekstra kalendoriaus persiuntimo lešų padengimui. Gi tie mūsų skaitytojai, kurie jau yra anksčiau užsimokėję už Amerikos Lietuvio prenumeratą, meldžiame 10 centų prisiųst krasaženkliais, kas daug prisidės prie laikraščio ekonomijos persiuntimo reikale.

Visi tie, kurie dabar pasinaujins savo prenumeratą, gaus labai gražų SIENINIŲ KALENDORIŲ su tautiškomis ir katalikiškomis šventėmis DOVANAI.

Todel neatideliokite laiko, bet pasinaujinkit šiandien, neatsižvelgiant ar jusų prenumerata pasibaigus ar ne, jei jusų prenumerata dar nepasibaigus, ji bus pratęsta iki galo.

Am. Lietuvio prenumerata Suv. Valstijose \$1.50 metams. Užsieny: Kanadoj ir Lietuvoje — \$2.00 metams. Ypatingai tie mūsų skaitytojai, kurie turi užrašę Amer. Lietuvį į Lietuvą turi pasiskubint, kad atnaujint savo draugams prenumeratą, nes ir jiems bus pasiųstas kalendorius.

Adresuokite:
AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St. Worcester, Mass.

LENGVAI NEDOUKIT PINIGINIŲ ĮGALIOJIMŲ

Byla dėl Amerikiečio Palikimo

Romo Skabeiko brolis dar prieš karą išvyko į Ameriką. Ilgą laiką jis susirašinėjo su savo broliu, dar keliolika kartų jam ir dolerių bus atsuntęs, bet po karo jis nuo jo negavo nė vieno laiško. Argi mažai kas per buvusias pasaulines suirutes žuvo? Vadinasi, žuvo ir Skabeikos brolis, — galvojo jisai, ir nebedarė jokių pastangų su savo broliu susižinoti. 1924 metais iš Amerikos atvažiavo į Lietuvą pasisvečiuoti jo draugas Petras Druskis. Papasakojo Druskis apie amerikiečių lietuvių gyvenimą ir priminė Romui, kad jo brolis tarnavo Amerikos kariuomenėje žuvo fronte ir jis galis iš Amerikos valdžios gauti, t.y. iš-

reikalauti tam tikrą gana didelį atlyginimą, kurį valdžia visų žuvusių giminėn yra paskyrusi. Tas atlyginimas siekia arti 10.000 dolerių. Romas Skabeika buvo aple tai girdėjęs, bet nežinojo, kokiu būdu tą atlyginimą būtų galėjęs iš Amerikos valdžios išreikalauti, nedaręs jokių pastangų. Be to, jis manė, kad jo brolis per tą laiką turėjo apsisvesti ir tą atlyginimą kas-nekas, o jo žmona tikrai gavo. Druskis, žinoma, ir pats nežinojo, ar Romo brolis vedęs ar ne, bet išvykęs Amerikon pažadėjo visą reikalą išaiškinti ir tuos pinigus išgauti.

Lietuvoje pabuvęs trejetą mėnesių, Druskis išvyko į Ameriką, pasiėmęs Skabeikos įgaliojimą ir reikalingus dokumentus, bylai duoti eigą. Laukia Ska-

EŽYS

Zoologiška F. S. Marso Apysaka

Nesulaukęs dar ir metų, ežys suprato, kad jis esąs vienintelis žvėriukas, kuris gali vaikštinėti nebedamas visų gudrumo ir atsargumo dėniui.

Jis buvo vienos pėdos ir vieno colio ilgio, vadinasi, labai didelis, svėrė du svarus ir nieko nebijojo, kaip tik barsukų ir čigonų. Rupeštingoji gamta davė jam dygų apsiaustą su baltais ir tamsiais rudais žiedais: jo adatos buvo apie vieną colį ilgio ir aštrios, kaip durkliai. Gamta suteikė jam dar tokius tvirtus nugaros raumenis, kurie leidė jo kūnui susivynioti į kamuoliuką.

Mūsų ežys sustojo urvo angoje, kuri buvo padaryta po kadugio šaknimis, ir pažūrėjo į siubuojančią žolę. Lijo, — buvo liudna: saulė pasislėpė už tamsių debesų. Visur buvo liudna ir nuobodu: tiktai grynai ir gaivinais drėgnas žemės kvapas sklaidė gamtos liudėsį.

Ežys buvo nepatenkintas. Kai jis pakėlė snukutį, jo maži aštrūs, kaip skustuvus, dantys sužibėjo, o mažos akutės piktai užsidedė. Kažin kam grėšė nelaimė.

Dygnus žvėriukas atsisuko ir pažūrėjo į savo lizdą, kame tupėjo jo žmona ežė, kurią jis išsirinko visam gyvenimui: ežė visą laiką buvo prie savo penkių mažų vaikelių: pirma jų buvo šeši, bet šeštą nužudė kažin kas, tą nelaimingą valandą kai senieji ežiai buvo išėję maisto.

Ežys nuėjo keistai sviruodamas, bet nenulipo, kaip paprastai į griovį jis visuomet buvo pilnas lietaus vandens), o nuėjo pagal jo kraštą.

Kiekvienas gyvulėlis nubudęs visų pirma valosi, o paskui eina ieškoti maisto: ežių maista daugiausiai sudaro kirminai ir vabzdžiai, todėl ir mūsų ežys ieškojo vienių ir kitų. Kirminų buvo labai daug, nes lijo. Bet štai dygnus žvėriukas pakėlė savo knistuvėlį, paustė orą, nušliaužė į griovį, perplaukė jį ir ėjo į krumus kitoje griovio pusėje.

Tokiame tamsume žmogus negalėtų nieko matyti, bet kiekvienas butų išgirdęs triukšmą šakų tankmėje. Ežys užpuolė fazanę, tupėjusią ant savo paukščiukų, jis iš tolo užuodė ją, kas buvo toliau — nevisai aišku. Fazaniukai buvo pripratę nuo vieno motinos ženklo išsikirstiti ir pasislėpti. Jie taip ir padarė, bet vieno iš jų motina nebuvo: ji užmušė ir suėdė mūsų ežys. Bet jauni paukščiukai — tai neteisėtai ežių maistas ir, tartum pabaudai, už nusižengimą mūsų ežys sutiko didelę žiurkę.

Ta žiurkė nukrito nuo kadugio šakelės, kuri buvo virš tos vietos, kame ežys pusičiavo dabar: žiurkė buvo užpuolusi pelėda, jį parvirto ir, suprantama, nepamatė apačioje ežio adatų.

Pamačiusi ežį žiurkė sučyrpė, o ežys susirietė: o kai jis išsitiesė ir pažvelgė iš savo duriančio apsiausto, pasirušęs kovai, tai fazaniuko, arba — tikriausiai jo liekanų — jau nebebuvo. Mūsų ežys uostinėjo orą.

Jis greitai užuodė žiurkės kvapą, susimaišiusi su fazaniuko mėšos kvapu: toks pat žiurkės kvapas pasiliko ir ežių urvelyje po jų kudikio dingimo: matomai, ten pabuvojo žiurkė, — gali but ten ta pati, kuri dabar pasigavo fazaniuką, bet ten be abejojimo, buvo žiurkė buvusi. Tos mintys kilo ežio galvelėj ir jis grįžo namo.

Kitą vakarą mūsų ežys ramiai išlipo iš savo lizdo ir nuėjo grioveliu linkui. Saulė nors degino kaip krosnis, bet jau pamažu slinko už medžių. Ežys ėjo prie žiurkių gyvenamos vietos, kuri buvo priešais gyvoje tvoroje: matyt, ežys norėjo atkeršyti už savo kudikį ir už fazaniuką, o, gal but, jis del ko kito ėjo ten: juk tarpe ežių ir žiurkių nuo senovės eina kruvinos kovos.

Pievos viduryje buvo didelė duobė, iš kurios žmonės pirmiau imdavo akmenis: dabar ji griuva ir apaugo piktžolėmis. Saulė labai šildė jos atvirą rytų pusę, ežys blogai matė, nes kitaip nusileidamas nuo nuolaidžios duobės sienos, butų pastebėjęs rausvą kaspiną. Matyt ir jo klausia taip pat nebuvo įpattingai jautri, nes kitaip jis būtų išgirdęs ilgą, pikta šnypstimą, kuris buvo girdimas iš kaspiniuko pusės.

Staiga kaspiniukas pasijudino — tai buvo gyvatė. Nepaprasta gyvatė (Anglijoje jų yra dvi veisles) — o mažutė raudona, su kuria palyginus paprasta pilkoji yra ežiukas ramumo atžvilgiu.

Visos gyvos butybės, išgirdusios jos pikta šnypstimą, stengėsi pasišalinti, nes žinojo kad tai raitosi mirtis. Bet ežys nepasitraukė ir net nesustojo. Jis kaip ir pirma sunkiai bet ramiai ėjo pirmyn. Jo knistuvėlis panašus į kiaulės dryslę, pasikėlė, raudonos akutės pasriuvo kraujai, o nugaros adatos atsistojo.

Raudonosios gyvatės velniškas budas: ji nepakiančia jokio pasipriešinimo. Gyvatė staiga susirietė, kaip spyruoklė, o jos plokščia pikta galva ėmė neramiai judėti.

O ežys vis ėjo. Jeigu jis ir matė gyvatę, tai

nerodė to. Jo, taip pat, kaip ir kurmio, blogas budas, bet pyktis reiškiiasi tik jo mažose akelėse. Iš paviršiaus buvo visai abiejingas.

Vienas akimirksnis — ir gyvatė puolė. Net aštriausias žmogaus žvilgsnis nebutų pastebėjęs jos greitą, kaip žaibas galvos judesį. Per kokias nors šimtają dalį sekundės ežys taip pat numetė abejingumo kaukę ir pusiau susirietė. Gyvatė atsimušė į jo adatas, jos įdūrė jos burną ir minkštą kaklą. Pasigirdo garsus šnypstimas.

Maža gyvatė vis puolė ir puolė, — jos galva lenkėsi pirmyn ir kėlėsi taip greitai, kad rodėsi, jog ji tartum virpa. Ežys dabar visiškai susirietė, prispaudė nosį prie uodegos, letenėles prie snukčio: jis jautė, kaip gyvatė žiedais tai apsvynioja aplink jį, tai pasiliečia ir vėl puola jį.

Tačiau net gyvatė negali taip ilgai kovoti nesužiedus savęs, — ir su ją atsitiko nelaimė.

Paskutinis patraukęs smugis, — ir plokščia pikta galva nukrito ant žemės. Ežys to tik laukė. Jis visą laiką žiūrėjo pro plyšėlį, kuri paliko surietęs savo kūną į kamuolį. Tą pačią sekundę, kaip nusileido gyvatės galva, tarkštelėjo ežio dantys, prakandę gyvatės kaklą užpakalyje pakaušio. Tai buvo greitas ir vikrus judesys, kuris sunku buvo laukti nuo žvėrelio, kuris prieš tris sekundes buvo tik durąs, lyg negyvas kamuolys.

Paskui ežys papietavo, permesdamas negyvą gyvatę iš vienos pusės į kitą, pagal tą, kaip eđė ją. O pradėjo žvėrelis ešti gyvatę nuo galvos ir ne karto nepertraukė savo darbo, iki nedingo galiukas jos uodegos. Toks jau ežių paprotys.

Papietavęs, jis ilgai tupėjo, lyg kažin ką galvodamas. Virš medžių pakilo jaunas mėnulis, kažin kame suriko pelėda. Ežys nubudo. Jį pažadino plonas unktimas, kuris tai didėjo, tai silpnėjo.

Jeigu jūs matėte kada nors, kai bėginėjo dirbtinis vėžlys ant ratukų, tai jūs galite įsivaizduoti, kaip ėjo mūsų ežys per ką tiklata nušienautą pievą. Dygliukų apsiaustas visiškai dengė jo kojas, todėl rodėsi, lyg žvėrelis rieda ant ratukų. Ežys rieda labai greitai, nors jus butumet nepastebėję, kad jis skuba. Greitai ežiukas atsidurė aukštoje smėliuotoje, apaugusioje piktžolėmis pievos dalyje. Ten kažin kas erzėjo, urzgė, trypė ir greitai kvėpavo. Tiesia linija, šliaužė ežys į kovos vietą. Apskritoje vietoje raitėsi tris butybės ir iš pirmo žvilgsnio atrodė, kad ten buvo vienas gyvuliukas. Tiklata kai ežys visai arti priėjo, jie pastebėjo ežį ir išbėgiojo, tai buvo: visai mažas kiškėlis ir dvi žiurkės: viena sena, kita jauna.

Nepaprastu greitumu ežys atsisuko ir puolė jauną žiurkę. Jis tai padarė taip greitai, kai sunku buvo pastebėti, kaip ežys įkando ją. Jauna žiurkė kelis akimirksnius tupėjo, prisiglaudusi prie žolės. Iš pradžių atrodė gyva, bet jos galva nusviro į šalį, ji krito ant šono, ir ant jos pilvo pasirodė pusiau apskrita įkandimo žymė — pasaga — ežio antspauda. Nė vienas kitas gyvulys neužmuša tokiu budu.

Ežys susirietė į kamuolį, sena žiurkė, kaip pasituti, šokinėjo aplink jį. Pagaliau išaušo ir visa sudraskyta ir sužeista žiurkė ėmė bėgti. Ežys nušlubavo namo.

Gal ėripuolamai, o gal ir ne, kitą vakarą, kada jau temo, ežys priėjo prie apleistos laukyklos krašto, ten, kur vienas ažuolas beveik gulščias buvo nusilenkęs virš trijų dešimčių pėdų gilumos duobėn. Medžių šaknyse buvo žiurkių uola, purvina ir dvokianti. Ant apatinės dalies kamieno tupėjo jauna žiurkė ir žaidė savo uodega.

Ežys atėjo artyn taip ramiai, taip lėtai, ir svarbiausia, tokiais lygiais žingsniais, kad jauna žiurkė nepastebėjo jo. Jis apuostė olą, ir išėjusius iš olos žiurkės motinos pėdsakus, bet nepamatė jos grįžimo pėdsakų.

Staiga ežys, kaip sukury, puolė jauną žiurkę: ji susepėjo nurukti kamieniu. Reikia stebėtis, kaip smarkiai ežys puolė žiurkę. Tas, kas priprato matyt ežio paprastus, panašius į vėžlio judesius, niekad nepatikės, kad šis žvėrelis tokiu greitumu gali puldinėti.

Užkirtęs kelią priešui pabėgti, jis neskubėdamas vijo jį išilgai gulščio medžio kamieno. Atsiminkite, kad iki akmenų laukyklos dugno buvo apie tris dešimt pėdų. O tamsoje ten, apačioje, kvakšėjo varlė prie krašto spindinčios balėlės.

Dabar jauna žiurkė atsidurė ant šakelės galo: ji susikurpino ir pasirengdama gintis pritupė ant pasturgalinių letenėlių.

Netikėtai kovos laukė atsirado sena žiurkė. Prie savo olos ji pajuto ežio kvapą ir neradus ten žiurkiukas, unktėdamas nubėgo prie šakelės.

Tą valandėlę ežys padarė keistą dalyką: jis apsisuko vienoje vietoje ir atsistojo veidas į veidą su sena žiurke. Jo mažos piktos akys degė kaip anglis. Prieš žiurkiuką išaugo nenugalima dygčių siena. Greitai ežys ėmė trauktis atgal, stumdamas jauną žvėrelį.

Niekas nepavadinis žiurkės baile. Sena motina puolė ežį, o jis tik nuleido galvą, išstatė kaklo adatas ir pasitraukė per colį: paskui staiga pakėlė aštrų snukutį ir įkandė žiurkei motinai kur pateko, o paskui pusiau susirietė į kamuolį, laukdamas kas bus toliau.

Bet tolimesnių įvykių nereikėjo laukti, plona šakelė galėjo išlaikyti tik tam tikrą svorį — svorį lapų, gilių ir gal dar gal but, kokį nedidelį sunkumą, pavyzdžiui, paukštį. Visa, kas per daug, lenkė ją žemyn, ir ji, iš tikrųjų, pasilenkė: jaunai žiurkei teko įsikabinti jos galą savo letenėlis tuo tarpu ežys ir sena žiurkė kurie, grumdami, negalėjo laikytis už šakos, ėmė slysti į jos galą.

Nugaros dyglukai sužeidė jauną žiurkę, ji nukrito ir dvejetas besigurmančią. Ežys dar nepasiekęs žemės, pasislėpė pats savyje. Du ar tris kartus mes pasakėme, kad iki akmenų laukyklos dugno buvo tris dešimtys pėdų.

Visi trys žvėriukai nukrito žemyn, kaip akmenys, pasigirdo trys nukritusių kunų dužiai, o paskui pasidarė tyla...

Praėjo penkios minutės. Žiurkės gulėjo nejudamai, letenėlis viršū. Bet ežys sukrutėjo. Palengva, su begaliniais atsargumais jis išsitiesė, apžiūrėjo, ramiai nuėjo, ir dingo nakties tamsumoje. Apstiaustas iš adatų apatinis švarkas iš žiurkėčių plaukų ir viksvos, augusios po ažuolu, išgelbėjo jį. Jis pašoko, kaip kamuolys, ir neužsigavo.

Taip pasibaigė grumtynės tarpe mūsų ežio ir žiurkių.

Išvertė Arėjas Vitkauskas

GYVENIMAS

(Feljetoniškai)

Kažkoks elegantiškas ir gražus jaunikaitis, atsistojęs kampe Riversidos Drive, aristokratiškiausio New Yorko kvartalo, švilpavo. Umai prie jo prisarti kitas jaunikaitis, labai neturtingai apsirengęs, su pora savaičių neskusta barzda.

— Jau trys mėnesiai kaip esu be darbo, — tarė — padėkite man, pone!

— Kaip tai tu, Mike? — labai nustebęs sušuko antrasis.

— Dieve mano! Juk tai Joe! — atsakė vargšas pakeldamas savo pavargusias blakštienas. — Kaip gerai esi apsirengęs! Vadinasi, atradai laimę?

— Štai — ėmė Joe pasakoti savo kitų laikų draugui, — prieš šešius mėnesius, tu ir aš pasilikom be darbo. Tu išvykai į Filadelfiją, aš pasilikau New Yorke.

Vieną dieną nuvargęs ir alkanas, atsisdėdau čia ant suolo priešais upę, kuri bėgo, kaip dabar, nepasibaigianti kaip niano alkis, nuobodai kaip mane supą žmonės.

Žiūrėjau į srovę maštydamas, kad lengviau yra pasiskandinti, negu pasikarti, nes už virvę reikia pinigais mokėti. "Tuo tarpu šale manęs atsisėdo kažkokia ponija — nelabai jauna, bet labai ir sena. Ji buvo gerai apsirengusi ir labai išsikvapinusi. Jos kvėpalai didino mano alkį. Pagaliau ji man tarė:

— Gėritės upės reginui? Daug yra maloniau gėrėtis gamtos vaizdais esant šalia ištikimo draugo! Bet šiandien labai sunku rasti ištikimą draugą!

— Visada galima jo ieškoti, — atsakiau ir truputį pasilinkau prie josios.

— Tikrui aš jau turiu panašų draugą. Jis prie manęs labai prisirišęs: tai mano fokstariet. Tai nuostabus šuo! Norite jį pamatyti?

Nuėjau su ja pažiūrėti šunies ir... po dviejų mėnesių susitukėme. Dabar turiu savo automobilį, vilą New Jersey ir po keturių savaičių išvyksime į Egiptą.

— Ant kurio suolo ją sutikai? — paklausė Mikė.

— Ten, po anuo medžiu. Bet atleisk man, aš ateičiau su savo žmona.

Mikė nuėjo atsisėsti ant to suolo ir ramiai sau laukė.

Greitai išgirdo šlamėjimą ir šalia savęs ant suolo pamatė nei jauną nei seną, smarkiai išsikvapinusi poniją. Umai ponija tarė:

— Gėritės upės reginui? Kaip yra maloniau gėrėtis reginui šalia ištikimo draugo!

— Malonioji ponija! — gyvai atsakė Mikė. Šiandien labai sunku rasti ištikimą draugą!

— O, ne! — atsakė ponija. — Jau aš turiu sau vieną.

— Fokstarietą, tiesa?

— Ne, skotišką kompozitorių. Galėčiau su tamsta pasipažinti? — mandagiai paklausė Mikė.

Po metų apsirengęs pagal paskutinę madą, Mike vaikščiojo Riverside Drive priplaukio. Kažkoks blogai apsirengęs ir ilga barzda jaunikaitis prie jo prisarti, maldaudamas:

— Padėk man, pone!...

— Kaip, tai tu, Joe? — labai nustebęs, tarė Mikė. — Kas tau atsitiko?

— Mano žmona paprašė persiskyrimo. Netekau visko; vilos, automobilio, Egipto... O kaip tu praturtėjai?

Mikė atpasakojo savo atsikimą ant suolo, apsilankymą pas šunį.

— Supratau! — tarė antrasis. — Tu ją vedei, nelaimingasai!

Kaminkretis

Cilinderį ir aš nešioju, tai nėra, broliai, pajuoka, — čia matote, kad su tikruoju palyginus, skirties nėra! Kad to cilindrio nebutų, dažnai iškiltų ir gaisrai, ministeriai tikri pražutu, (cilinderiams jų negerai!). Kad juodas darbas — nežemesu šluota einu — ne juokai, [nis, už kitą darbą neblogesnis manasis! Aš linksmai, taip pat kaip ponas į kontorą, su darbo mintimi einu ir pravalau nuo suodžių orą, nors man kvėpuoti ir sunku... Kaminkrėtis, gali tytelėti, aš darbą tavągi žinau — taip pat jį reikia ir mokėti, ir dirbti, kaip viską, gerai!.. Arėjas Vitkauskas

PRALEISKITE ILGUS RUDENS IR ŽIEMOS VAKARUS NAUDINGAI - SKAITYDAMI ŠIĄS IDOMIAS KNYGAS PRISIŪSTAS KA TIK IŠ LIETUVOS

Vaikų Auklėjimo Vadovėlis Motinoms	35c
Aukso Knygelė, Apie Mandagumą Vyrams	35c
Paskaitymai, apsakymėlių rinkinys	50c
Pasakojimai Iš Gyvulių Gyvenimo	\$1.00
Laiškai Busimajai Sužadėtiniai	75c
Dramblis Karis, (Mukerdzis)	\$1.00
Šešėlių Žmonės, Sacchetti	50c
Meilės Prakeiktos Sielos	75c
Mokslas Pasakos Ir Pasakojimai	\$1.00
Pirmieji Žmonės Mėnulyje	\$1.40
Juros Vilkai, 2 Tomai	\$1.50
Snaudžiantis Milžinas	\$1.40
Paslaptingas Radinys, Nikas Karteris, 63 pusl. knygelė ..	35c
Rudolfo Valentino Gyvenimas, E. Ramond	50c
Kaip Apsisaugoti Nuo Ligų, Dr. E. M. Geravičius	50c
Į Aukso Šalį, Joseph Spillman, S. J.	50c
Pilsudskis, Aklanavo	50c
Žydų Rinktinės Apysakos, Vertimai	\$1.00
Dubrovskis, Puškino	50c
Mėlynoji Ranka, E. Wallace	\$1.00
Zuzi Soka, A. Narkevičius	\$1.00
Durys Su Septyniais Užraktais, E. Wallace	\$1.00
Dvasios ir Žmonės, Z. Lagerloff	50c
Šarunas, B. Sruoga	45c
Žalasis Miestas, P. Mašiotio vertimas	60c
Juodoji Knyga	\$1.00
Šventoji Gėlė, J. Kazėno vertimas	\$1.00
Canterville Vaiduoklis, J. Jablonskio vertimas	35c
Saulės Sunus, J. London	50c
Nepaprasti Nuotikiai Arsenijaus Lupino Aukšinis Trikampis	50c
Vagis Džentelmenas A. Lupenas	75c
Esmaičio Sakalėlis, 1928 m. laida	\$1.00
Esmaičio Sakalėlis, 1929 m. laida	\$1.25
Spindulėlis, Skaitymai mokiniam	75c
Negyvojį Gamta — Oras — Vanduo — Žemė	35c
Armenijos Lupenas Prieš Šerloką Holmes	75c
Pamokslai Idėjos Broliams	25c

NAUJI TEATRU VEIKALAI

1. Šėtono Karalystė, P. Vladimirovas, Dviejų Vaizdų Pasaulinė Tragedija .....
2. Perkunija, A. Ostrovskio — Penkių Veiksų Drama ..
3. Tėviškė, 3 Veiksų Tragedija, A. K. Puidos vertimas ..
4. Dramos, A. K. Puida .....
5. Mano Taurė, P. Vaičiūnas .....
6. Potašas ir Perlamutras .....

Kreipkitės

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

— Ne, — atsakė Mikė. — Ponija man pasiūlė išrinkti šunį. Ateidavau kiekvieną savaitę. Paskiau mane rekomendavo savo draugėmis, o tie kitiems. Trumpai kalbant dabar esu savininkas didelių šunų maudyklių, turiu vilą, automobilį ir ieškau kompanijono. Nori eiti su manim?...

Vertė Vikt. Tatarėlis

Šypsukimės

NEISDUODA PASLAPTIES Mokytoja (dešrininko dukteriai): — Pasakyk man, Onute, iš ko daromos dešros? Mergaitė tyli.

— Juk esi mėsaininko dukte, tai privalėtum žinoti.

Mačiau, kaip dirba, bet tėvelis uždraudė apie tai pasakoti, — atsakė nedrąsiai mergaitė.

IŠ KO MUILAS?

Sunelis: — Kaip manai, tėveli, ar teisybė, kad muilas iš putų padarytas?

Tėvas: — Kas tau sakė? Sunelis: — Aš pats dasiprotėjau. Mat, kai prausius, tai muilas pavirsta putomis, tur but iš putų ir padarytas.

KEISTAS DALYKAS

Sunelis: — Tėveli, ar labai brangiai užmokėjai už tą bonkutę rašalo, kurį man vakar nupirkai.

Tėvas: — Ne, nebrangiai. Sunelis: — Tai ko mamytė taip pyksta, kad aš tą rašalą išpyliau ant staltiesės?

KLAUSINEJO

Jonukas: — Tėte, ar tu dar nori saldainių?

Tėvas: — Ne, jau nebeoriu. Jonukas: — Dabar, tėte, tu manęs taip paklaus.

PAINUS KLAUSIMAS

— Mamytė — teiraujasi at-tuonerių metų Elenutė. — Tu sa-kei, kad Kandys maitinasi ru-bais. Kuo jos maitinosi, kol A-domas su Ieva buvo dar rojuje ir rubų nenešiojo?

KARLO MARKSO BIOGRAFIJA

Politmokslo patikrinime. — Ką tu žinai iš Karlo Markso biografijos — Karlas Marksas gimė Vokietijoje, gyveno Anglijoje ir Rusijoje tapo nukryžiuotais.

žmona pasitinka pareinantį vyrą.

— Ve, koks tu girtas! tur but visus pinigus pragėrei? Kuo dabar gyvensime?

— Tu, mylimoji, ne davinėk tokių rimtų klausimų... vis viena šiandien negaliu tau atsakyti!

NAUJA MUZIKA

Iš Operetės "Lietuvaitės" tinkama

Chorams, Solistams ir šiaip Muzikos Mėgėjams

Parašė J. STEPONAITIS, muziką pritaikė J. ZILEVICIUS

Čia sužymėta VILOS Operetės "Lietuvaitė" Dainos:

- 1) — Užtraukim, Jaunime —
- 2) — Ramiai Miegok —
- 3) — Vaikščioja —
- 4) — Vėl Susirinkom —
- 5) — Sveikas Druotas —
- 6) — Kur Mano Panytelė —
- 7) — Šokim, Šokim —
- 8) — Sveiki, Druti —

Chorai užsisakydami nemažiau 50 egz. kiekvienos dainos atskirai, paruosim po 5c egzempliorą. Muzikos formatas didelis, 9 1/4 x 12 1/4 colių. Jei choras iš čia sužymėtų gaidų pasirinktų keletą ir prisius mums po 25c už kiekvieną egzempliorą, o paskui užsisakytų 50 kopijų, pinigai bus atskaityti prie veslesniojo užsako. Kreipkitės:

Amerikos Lietuvis 14 Vernon St. Worcester, Mass.

O GAL DAR?

(Iš "L. A.")

Prabėgo jaunatvė su šypsančiu rytu Su sparnais tolimųjų dausų... Ir dainos nutylo ir juokas nuvyto — Aplinkui klaiku ir baisu.

Ir keliauju vienatvėj nežinomą kelią Kasdieną į karštą arčiau. Mirtie, pasiimk mano skurdžiąją dalį Ateik pas mane, ateik kuogrečiau.

Juk neverta gyvent be juoko, be dainų Be jausmo, be meilės tyros... Juk neverta ilgėtis audringų dienų, Kurios neparodė giedros.

O gal dar... Gal ryto aušra Į sielą man juoko įneš... Gal ir juodoji, piktoji audra Manęs pražutint neives?

V. Gytis

P. LĖ JUZĖ KEBLINKAITĖ, Moterų Klubo Pirmininkė

Lietuvių Moterų Klubas Išrinko Naują Valdybą

Lietuvių Moterų Klubas susirinko antradienio vakare, sausio 14-tą, Lietuvių Ukėšų Klubu svetainėje. Susirinkimas buvo labai skaitlingas ir gyvas. Tarp svarbesnių reikalų buvo išrinkta valdyba šiemetams. Panelė Juzė Keblinkaitė, dabartinė pirmininkė, buvo vėl išrinkta vienbalsiai. Kitos valdybos narės išrinktos: ponia K. Tamulionienė, vice-pirmininkė; ponia M. J. Kamandulienė, užrašų raštininkė; p. V. Kučinskienė, finansų sekretorė; p. Ona J. Bruozienė, išdalininkė; p. Džodžė ir Dabrilienė, knygų peržiūrėtojos; p. M. K. Skriskienė, tvarkos prižiūrėtoja; J. Keblinkaitė ir Julė Lendraitienė, korespondentės.

Malonu prisiminti apie panelės Juzės Keblinkaitės pasidarbavimą šiai vietinių moterų organizacijai. Panelė Keblinkaitė jau trečią metą pirmininkauja. Šis klubas buvo jos sumanytas ir sutvertas pritariant panelės Julėi Metrikaitėi, Albinai Osipavičaitėi ir kitoms. Gyvenimo aplinkybės jau kitas išskyrė, bet panelė Keblinkaitė dirba nenuilstančiai, taip gabi ir sumaniai, kad negalima atsidžiaugti. Ji savo malonumą daug pritraukė parių į šį klubą.

Ypatingos Išanginės Kainos Del

New Sunbeam IRONMASTER

Naujo Saulės Spindulių Proso

Šių metų naujausias proso arba laidynė! Užšila du kartus greičiau kaip paprasti prosoi. Yra didesnis laidymo paviršius... sveria tiksliai 3 1/2 svarų... naujo moderniško grožio... Vėsesnis, patogesnė rankena... Pamatykite šį proso šiandien!

TIKTAI NUSKIRTAM LAIKUI

Paprastai kaina \$7.95
Ypatinga nuolaida 1.00
Pardavimo kaina \$6.95

Salygos 95c įmokėt \$1.60 per mėnesį prieš įsų šviesos sąskaitos

The Worcester Electric Light Company
11 Foster Street
Phone 2-6771

Worcesterietės džiaugiasi kad turi savo tarpe taip gabią lietuvaite, kuri stoji į darbą, sovietinio moterės ir parodė pasauliui, kad lietuvės moterys moka žengti pirmyn. Panelės Keblinkaitės rūpesčiu, Moterų Klubas vienbalsiai nutarė šiame metiniame susirinkime prisidėti prie Massachusetts Moterų Federacijos. Jau pradėta ir daryti draugijos įstatai. Už metų laiko, gal turėsime vieną iš didžiausių klubų Massachusetts valstijoje. Tegyvuoją Worcesterio lietuvaite su gerbiama pirmininke priešakyje. J. L.

Lietuvių Radijo Programa

Prašome užsistatyti savo radijus — WHDH stoties (830 kilocikliaus) kaip 9:30 ryte šį sekmadienį.

Programos dalyviai: 1. — Lowellio Jaunimo orkestra "Gentlemen of Rhythm". 2. — Kazimieras Kraučiuonas, komikas ir dainininkas iš New Yorko. 3. — Vitalis Bukšnaitis, dainininkas iš New Yorko.

Prašome neužmiršt parašyti laišką ar atvirutę į stotį WHDH, parašydami kaip patiko programa arba klauskite kokias dainas norėtumėt išgirst? Adresuokite: Radijo Korporacija, 73 Faragut Rd., So. Boston, Mass.

Liet. Radio Korp.

Pirmas Šių, 1936 Metų Susirinkimas

Šv. Jurgio Lietuvių Pašelpinės Draugystės paprastas mėnesinis susirinkimas įvyko sausio 4 dieną, š. m., 7-tą val. vakare, L. U. Klubu name, 12 Vernon gatvės, Worcester, Mass.

Pirm. Antanas Dailda atidarė susirinkimą. Protokolų rašt. Vincas Karas, persaukė naujai išrinktos valdybos vardus. Pirm. A. Dailda pasakė trumpą kalbą pradedant naujų metų darbą, ir pareiškė, kad draugijos valdyba, tai nėra kokios viešpačiai, bet tiksliai tarnai del draugijos narių, ir kvietė visą valdybą, taip pat ir narius, vieningai dirbti del labo draugijos. Pasakyti pirm. A. Daildos žodžiai, kad valdyba, tai yra tarnai draugijos, tai yra tikra tiesa čia pasakyta, nes jis pats tarnauja šiai draugijai jau 13-tus metus, ir tai pasišventusiai tarnauja, už tai vertas padėkos ir pagarbos žodžio. Dėja žmonės to nedaro, jie daugiausiai papratę gerbti ir įvertinti gerus darbus tiksliai tada, kada jau žmogus išsisi šaltuose kapuose.

Toliau sekė kitų valdybos narių pasveikinimai nariams ir linkėjimai kuogeriausių šių 1936 metų.

Sekantieji šių metų valdybos nariai yra: Vice-pirmininkas Juozas Roglis; Prot. Raštininkas, Vincas Karas (Karašauskas); Fin. Raštininkas, V. Kamendulis; Išdalininkas, Jonas Reinkis; Iždo globėjas, Jonas Vaitkus; Knygų peržiūrėtojas yra Edvardas Stega ir Jonas Dailda. Tvarkos dabojojas, Mikas Aidukaitis. Turto saugotojas, globėjais išrinktas Jonas Mitrikas ir Jurgis Totilas.

Toliau pasakė kelis žodžius Fin. Raštininkas V. Kamendulis, prašydamas visų santaukoj gyventi, kad butume verti to žodžio kaip Lietuvos himne skamba: "Lietuva Tėvynė Musų, Tu didvyrių žemė". Taigi bukime didvyriais ir mes, mokėjime susivaldyti patys save, kuriuose berikalinguose ginčiuose net ir nusileisti kokiam nežiniam reikiama. Nes abelnai imant, bereikalingos kalbos daug žmoniui blėdies padaro.

Toliau buvo perskaitytas perėtų metų paskutinis protokolas,

DR. K. MICHALSKI

Gydytojas ir Chirurgas
Valandos: 2 iki 4 ir 7 iki 8 vak.
Nedėliomis ir šventėmis pagal sutartį
15 Vernon St. — Worcester
DIAL 5-8562

kuris vienbalsiai tapo priimtas. Po to sekė metinė atskaita, pasirodė, kad draugija turėjo didelę pinigine apyvartą. Pajamų buvo \$4,863.65, išlaidų buvo \$5,008.70. Nežiurint tokių išlaidų, visgi dar draugija gana turtinga, kaip nariais taip pat ir pinigais. Narių turi 434, pinigų virš dešimt tūkstančių dolerių. Todel patartina kiekvienam Worcesterio ir apilinkės lietuviui prigulėti prie šios draugijos, nes mėnesinė mokeskis tiksliai 50 centų; pomirtinės, naris turi mokėti kaip ketvirtas naris numiršta, tai išpuola po 25 centus už kiekvieną mirusį. O naris gauna gana daug, kada serga, jis gauna po \$6.00 per šėsis mėnesius, per kitus šėsis mėnesius po \$3.00; narys visą pašalpą išsirgęs, jei toliau serga, tai pagal draugijos nutarimo, gauna mokėti arba ne; pomirtinės moka \$200.00, ant paminklo \$25.00 ir taip toliau, kaip konstitucijoje surašyta.

Toliau sekė kiti dalykai apsvartymui. Paskui pirm. Antanas Dailda, prašė visu, kad kiekvienas draugijos narys gali tapti "Amerikos Lietuviu" skaitytuoju, nes šis laikraštis daugel pagelbėja draugijai, aprašydamas draugijos veikimą ir taip toliau.

Pirmininkas uždarė susirinkimą, pareiškdamas, kad draugijos sekantis susirinkimas bus per ket. tas; vietoje 1-mo vasario, bus 7-to vasario, penktadienio vakare, toj pačioj vietoj. Draugai, nepamirškite susirinkimo dienos, ir atsivėskite naujų narių prirašyt prie draugijos.

V. K., Prot. Rašt.

Juokų, Muzikos ir Šokių Vakarai

Pereitą penktadienio vakarą, Aušrelės choras surengė penktą metinį iš eilės juokų ir šokių vakarą. Parengimas įvyko Bendruomenės Klubu salėje, 12 Vernon gatvės.

Į šį parengimą publikos susirinkimo pilna svetainė, kas parodo, jog lietuviai supranta kaip reikia įvertinti dailės draugijos parengimus. Patys aušreliečiai taipgi be atodairio lankėsi ir repeticijas ir stengėsi kaip galint geriausiai pasizymėt estradoje. Juokų ir muzikos vakaro programos susidėjo iš choro, solo, duetų ir lošėjų-komedijantų. Ona Dirvelienė ir J. Šimakauskas puikiai sudainavo duetą, kuriu du buvo iššaukti pakartot. Jonas Emkus dainavo solo. Į jo dainą publika visuomet daugiau atydos nukreipia. Jonas netik yra kaippo vienas iš geriausių Worcesterio dainininkų, bet ir sykiu gambiausiu artistu; jam vieta turėtų but nekur kitur kaip tik scenoje. Panelė Julė Rogliutė žavėjančiai padainavo solo, jai akompanavo Pranciška Daučiunaitė. Panelė Ališauskaitė puikiai pašoko baletinį šokį. Jaga — bostonietis, atlošė monologą.

Kiti šio "Minstrel Revue" artistai ir dainininkai buvo: Daugele, Adlauskaitė, Deknis, Dailda, Stepšys, Bačkauskas, Dvareckaitė ir kiti choristai, išėina iš programo lapų. Muzikalų programo dalį išpildė Jono Dirvelio orkestra. Panelė Julė Rogliutė akompanavo visiems dainininkams ir šokiškiems apart savęs.

Abelnai šis muzikos ir juokų vakaras publikai patiko. Ačiu panelės Kriauciūliūtės ir Petručiūtės pasidarbavimui, Aušrelė turėjo surinkus gražų iš 16 lupų programą, kas parodo, kad Aušrelės Dailės draugijėlė remia visi, ir dailės mėgėjai ir pramonininkai. Nuo šio parengimo Aušrelė turės gražaus pelno, kuris bus sunaudotas del operetės "Lietuvaite" perstatymo, kuri netrukus pasirodys Worcesterio scenoje.

"Petronėlių" Vakarėlis Pasisekė

Šv. Petronėlės draugijos vakarėlis su šokiais įvyko šeštadienį, sausio 11-tą dieną, L. U. Klubu žemutinėje ir viršutinėje svetainėje. J. Dirvelio orkestras gražino šokiškams. Abejose svetainėse buvo tiek žmonių, kad daugiaju nebutų sutilpę.

Buvo suteiktos dovanos tiem, kurie gambiausiai žaidė kortomis. Šias dovanas laimėjo: p. Taparauskienė, Rita Tamkiutė, Elena Nevulitė, p. Matusėvičienė, Albina Kamandulienė, p. Sagaitienė ir p. Kazlauskienė. Šokių atsilankymo dovana teko p. Višniauskienėi.

Draugija reikiška nuosirdžią padėką visiems kurie atsilankė,

REKORDŲ IŠPARDAVIMAS

Columbia — Victor — Okeh — Odeon

REKORDAS PO 50c-75c

Kas pasiskubins, tas turės progą įsigyti naujausius ir gražiausius rekordus

Kreipkitės:—

Amerikos Lietuvis Knygynas, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

visom narėm, kurios aukavo ar darbu prisidėjo prie šios pramogos surengimo. Draugija reikiška širdingą padėką Buehler Bros. krautuvei, Millbury gatvės. Dėkavojam už dovaną, kurią šioji krautuve aukoja kas metai. Ypač ačiu rengimo komisijai, kuri rupestingai darbovosi, kad tik vakaras butų pasekmingas ir svečiai linksmi praleistų vakarą. Draugija tikisi, kad liks nemažai pelno.

Ona Keršienė, Raštininkė

Worcesteriečiai Užrašo Laikraštį Kaip Dovaną

P. Jurgelioniai, nuo 154 Ingleside alėjos užrašė "Amerikos Lietuvi" laikraštį savo draugui V. Jekelvičiui į Lietuvą.

Vaclovas Barysas, gerai žinomas vietinis veikėjas, nuo 82 Harrison gatvės užrašė "A. L." laikraštį Jonui Sviklui, kurs yra liginis ir labai mėgsta skaityti. Yra ir daugiau geraširdžių Worcesterio lietuvių, kurie užrašė, kaip Kaledoms dovanas "A. L." savo giminėms ir draugams Amerike ir Lietuvoje, bet negalima paminėti visų vardus be jų leidimo.

Birutės Draugijos Metinis Susirinkimas

Birutės draugijos mėnesinis susirinkimas įvyks šeštadienio vakare, sausio 18-tą, 7-tą valandą. Susirinkimo vieta yra Lietuvių Ukėšų Klubu svetainė, Vernon gatvės. Gerbiame jį Birutės draugijos nariai, malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą, delto, kad draugija rengiasi prie savo metinio baliaus, kurs įvyks vasario mėnesio 22-tą dieną. Pageidaujama, kad visos narės ir visi nariai atsilankytų į šį susirinkimą, kad geriau prisirengt prie šio baliaus. Šiuomi prisimenu, kad pagal draugijos nutarimą, kiekvienas narys ar atsilankys ar ne, visvien turės užsimokėt už įžangos bilietą. Laikė šio susirinkimo bus išduota metinė atskaita, kiek draugija uždirbo per pereinamus metus ir kiek padidėjo nariais. Ateidami nepamirškite paraginti daugiau naujų narių prirašyti. Šmet, kaip ir pereinamais metais, jaunimas nuo 18 iki 21 metų bus priimamas be įstojimo mokesties. J. A. V.

V. V. S. Susirinkimas

Vilniui Vaduoti Sąjungos skyriaus metinis susirinkimas įvyko sekmadienį, sausio 5-tą, 1936 m., L. U. Klubu Name, 12 Vernon gatvės.

Pirmininkas Antanas Janušionis atidarė susirinkimą kaip 2:30 val. po pietų. Nutarimų raštininkas P. Lapinskas persaukė valdybą, kuri atsiliepė savo vietoje. Toliau buvo registravimas atstovų nuo draugijų, bet del tulų priežasčių, ne visi atstovai pribuvo į susirinkimą. Kitą sykį parašysiu kurios draugijos atstovus prisijuntė ir kiek.

Yra pageidaujama prašoma, kad kiekviena lietuvių draugija, kuri atjaucia savo tautą, privala prisijūti savo atstovus, ir vieningai dirbti šį didelį ir sunkų darbą del Vilniaus atvadavimo. Taipgi buvo renkama V.V.S. valdyba del 1936 metų; valdybon tapo išrinkta šie veikėjai: Pirm., Antanas Janušionis; Vice-Pirm., Juozas Kamandulis; Nutarimų rašt., V. Kamandulis; Iždo Rašt., Julė Lendraitienė; Išdalininku, Stasys Purvinskas ir iždo globėjais: Mateušas Bruozys ir Adomas Stoškus.

Po išrinkimo valdybos gita prie naujo veikimo, ir nutarta kad reikia rengtis prie minėjimo Lietuvos nepriklausomybės šventės, tai yra 16-tą vasario. Ši diena bus paminėta su įvai-

WALT'S RADIO KRAUTUVĖ

Kur Gausite Geresnį Patarnavimą Radio Imtuvų Taisyymo Reikaluose

DIDELI NUPIGINIMAI PERKANT NAUDOTUS RADIO IMTUVUS

109 Millbury St. Tel. 4-8425
WORCESTER, MASS.

Šaltas Oras Ateina
Bukit Prisiirengę—Pirkit Dabar

KOKSAI	Zirniniai \$10.40
	Riešutiniai \$12.00
	Vidutiniai \$12.00
Anglys	Riešutiniai \$13.90
	Didesni \$14.15

Mystic Briquets \$10.90
Apvalainios Anglys

Domestic Fuels, Inc.
Puikiausias Rušies — Priemamos Kainos
641 CAMBRIDGE ST.
Tel. 5-6962

"Russian Cleercoal"

ANGLYS

Aukštos Šilumos ir Mažiau Baiktutės Pelenų iš Vieno Tono Pabandykite

Doherty Coal Co.

34 Franklin St.—Worcester, Mass.
Sankrova: 241 Southbridge St.

MOTIEJUS A. CIVINSKAS

Vienintėlis Lietuvių Graborius Worcester

Patarnauju laidotuviem ir išrandu voju automobilis įvairiems reikams už priemamiausią kainą. (25 mylių atstume nuo Worcesterio, susisiekiimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės — Tel. 5-5898. 340 HARDING STREET

Labdaryų Susirinkimas

Labdarings draugijos mėnesinis susirinkimas bus antradienio vakare, sausio 21-mą, 7-tą valandą vakare, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Kiekvieno nario priedermė yra imti dalyvumą šiame susirinkime. Laikė susirinkimo bus išduota įvairių komisijų raportai, taipgi mėnesinė atskaita. Pageidaujame, kad nariai prirašytų daugiau naujų narių, kadangi jau turime 92 narių pašalpiniamė skyriuje ir apie 60 Labdarybės skyriuje. Bus svarbių apsvartymų kas link draugijos labo.

Korespondentas

Streikuojančių Šokiai

Johnson Steel and Wire kompanijos streikuojanti darbininkai rengia šokius, šėštadienį, sausio 18-tą, Falcon svetainėje, 49 Lafayette gatvės. Šokiai prasidės 7:30 valandą vakare. Įžangos bilieto kaina tiksliai 25 centai. Bus galima praleisti linksmai vakarą, nes grajis gabus muzikantai. Rengimo Komisija

Worcesterio Lietuvių Suvienytų Draugijų metinis šėrininkų susirinkimas įvyks sausio (Jan.) 16-tą, 1936 m., 8-tą valandą vakare, 29 Endicott St. Visi šėrininkai kviečiami dalyvauti, kad atstovauti savo šėra.

D. Lukinė, Sek.

Atsiprašome, kad del stokos vietos, daug vietos žinių netilpo, jos tilps sekančiame "Amerikos Lietuvis" numeryje. Tėmykit.

"THE NIP"

143 Green gatvės — Worcester, Mass.

BALLANTINE ALUS

LIKERIAI

UŽKANDŽIAI

STALIUKAI MOTERIMS